

KARLS 11

1940

Mūsų naikintuvų esantys pavasarėjantioje gegėje. Buntkio nuotrauka.
 Pirmiausias skrajojantis dalyvis Ignalios P. Babicko nuotrauka.

Kazių Burgaus vaizdai Vilniuje

Mūsų minosvaldininkai žiemos apkasuose, Vyt. Maželio nuotr.

Mano pareiga

Pirmoj vietoj Tėvynė,
antroj — aš pats.

...Jau kelias dienas gyvenu kariuvinėse ir esu Lietuvos kariuomenės karys. Nauji žmonės, nauja neįprasta tvarka, naujas darbas sužadina be galo daug minčių ir svarstymų. Šiandieną mano galva pilna minčių: kas gi yra kariuomenė, kas yra karys? Tik šiuos klausimus išsiaiškines ir supratęs, aš žinosiu ir savo pareigos prasmę.

Statute pasakyta, kad kariuomenė yra priemonė tautos idealams siekti. Taigi, tautos idealai yra tikslas, o kariuomenė — tik priemonė tiems tikslams siekti. Kokie gi lietuvių tautos idealai?

Aukščiausias lietuvių tautos idealas yra tautos laisvė. Laisvė reiškia pačiam būti savo reikalų sprendėju ir tvarkytoju. Tik laisva tauta gali augti, stiprėti, kurti kultūrinių ir medžiaginių gėrybių ir kelti savo narių gyvenimo gerovę. Laisvė yra toji našiausioji dirva įvairiausioms gėrybėms derėti. Dėl to tiek atskiri žmonės, tiek tautos nesigaili didžiausių aukų savo laisvei iškovoti ir jai apginti. Laisvė neperkama ir neparduodama, todėl ji neįkainojama vertybė. Tautos laisvė pasireiškia nepriklausomos, laisvos savo valstybės pavidalu. Tik laisvos tautos turi savo nepriklausomas valstybes. Saugoti ir ginti savo valstybę, reiškia saugoti ir ginti savo tautos laisvę. Karys — Lietuvos valstybės gynėjas, taigi savo tautos laisvės gynėjas. Gynėjas be sąlygų, nes tauta yra amžina, o atskiras žmogus laikinis. Tautą sudaro buvusiosios, gyvenančios ir būsimosios kartos. Atskiri žmonės gyvena ir miršta, o tauta gyvena, gyvena ir gyvena. Kova dėl tautos laisvės yra kova už tautos amžinumą. Už tai gyvenančiosios kartos atsakingos būsimoms kartoms.

Atskiras žmogus tėra mažytė tautos bendruomenei priklausanti dalelė. Nė vienas gamtos tvarinys tiek nepriklauso bendruomenės, kiek priklauso atskiras žmogus. Jau senosios Romos mokslininkas Plinijus pastebi, kad nė vienas gamtos tvarinys neateina į šį pasaulį toks silpnutis ir nesavarankiškas, kaip

žmogus. Pirmomis gyvenimo valandomis žmogus žūtų, jei nesulauktų kitų žmonių pagalbos ir globos. Ir gyvenant — tas pat. Žmogaus gyvenimas, nuo kūdikystės iki grabo lentos, išties priklauso kitų žmonių, bendruomenės, tautos. Visas atskiro žmogaus gyvenimas yra susijęs su šeimos, draugijų ir tautos gyvenimu. Patogumai, gerbūvis, kuriuos atskiras žmogus turi, pareina bendruomenės gerbūvio. Natūrali, vieno kraujo, vienos kalbos, dvasios, bendros praeities ir ateities bendruomenė yra tauta. Tautos laisvė sudaro sąlygas tautos gerovei klestėti, tautos gerovė — jos atskirų narių gerovei augti. Todėl, tik per tautos gerovę — į asmeninę gerovę. Pirmoje vietoje Tėvynė, antroje — aš pats.

Kariuomenė ir yra organizuota priemonė tautos laisvei ginti, bendrosios ir asmeninės gerovės augimui sąlygas užtikrinti. Kariuomenė nėra pati sau tikslas. Jei nebūtų tikslo, jei nebūtų svarbu saugoti tautos laisvės, nereikėtų kariuomenės. Yra pastovus, nuolatinis, amžinas tikslas — yra ir kariuomenė. Kariuomenė yra organizacija. Jeigu ši organizacija tėra tik priemonė nustatytiems tikslams siekti, tai tvarka ir drausmė savo keliu yra priemonė organizacijai laikytis ir stiprėti, t. y., tvarka ir drausmė garantuoja organizacijos pasisekimą įvykdyti jai pavestus uždavinius. Taigi, ir drausmė ir tvarka nėra sau tikslas, bet taip pat yra tolimesnės priemonės aukštesniųjų tikslų tarnybai. Kas gi sudaro drausmės ir tvarkos esmę? Jau paties žodžio „drausmė“ prasmė eina iš „drausti“. Jeigu kas nors draudžiamas, tai kas nors ir leidžiama. Kas draudžiama ir kas leidžiama nustato kariuomenės santvarka. Leidžiamojo įvykdymas ir draudžiamojo nevykdymas — sudaro tam tikrą tvarką. Drausmės ir tvarkos vykdytojai yra kariai. Todėl kiekvienas karys turi suprasti ir žinoti, kas reikia ir ko nereikia daryti.

Drausmės ir tvarkos saugotojai yra karių viršininkai. Jie saugo ir tikrina ne kokios nors savo sugalvotos drausmės ir tvarkos nuostatus, bet kariuome-

GARBĖS AR SU

Broli Kary! Noriu su Tavimi pasikalbėti apie vieną priešą, kuris prie Tave skuba su įvairiais ir maloniais pasiūlymais, kuris Tave tyko kiekvieną dieną ir iš kiekvieno kampo yra pasiryžęs visomis jėgomis Tave pulti ir nugalėti. Taigi šia proga ir norėčiau ši tą Tau pasakyti, kad iš anksto jau galėtumei savo žingsnius pakreipti vyriško kario, o ne sumenkėjusio žmogelio taku.

Pasikalbėsime apie didžiąją visuomenės ligą — girtavimą. Nors apie tai jau daug kartų esi girdėjęs ir skaitęs, tačiau, mielas Kary, nepamesk kantrybės ir išklausyk šių žodžių ligi galo.

Mes tiek daug aplinkui matome girtavimo pavyzdžių, kad su tuo jau, tur būt, visai apsipratom. Tačiau apsiprasti negalim, nes matome, kaip žiauriai girtavimas naikina pačias gerąsias žmogaus jėgas. Girtavimas sutrypia darbščius, gabius ir garbingus žmones. Jie nebetenka sveiko išdidumo ir pavirsta pikta svetimųjų pajuka. Štai, kaip teisingai ir vaizdžiai apie girtaujančius kalba Persų karalius Kyras: „Aš mačiau, kaip visi, kurie gerė iš tų taurių, dvasia susilpnėjo. Pirmiausia jie pradėjo šūkauti ir vienas kito kalbos nesiklausė. Paskiau jie ėmė dainuoti kvailiausias dainas, prisiekdindami, kad tai gražiausios dainos. Paskui jie kėlėsi nuo stalų ir ėjo šokti, nebegalėdami ne tik šokti, bet nė tiesiai pastovėti. Jie nebežinojo kas esą...“

Taip, visi vienu žodžiu pasakys, kad girtaujančio žmogaus dvasia, jo garbė, jo pasididžiavimas visuomenės tarpe eina atbulyn. Jo valia taip sumenkėja, jo norai pasidaro tokie niekingi, kad, iš tikrųjų, girtuoklis gero vardo žmonių tarpe negali ilgiau išsilaikyti. Teisingai

Žiemos vaizdai sostinėje Vilniuje Jul. Miežlaiškio nuotr.

nės tikslus atitinkančios santvarkos nuostatus. Drausmės ir tvarkos šaltinis tėra vienas — ir kariams, ir viršininkams. Tačiau, kiekvienas karys, suprasdamas mūsų kariuomenės paskirtį ir drausmės ir tvarkos reikšmę, turėtų pats tapti ir jos saugotojas. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad drausmės ir tvarkos saugotojas persikeltų iš išorės į kario vidų: saugotoją viršininką turi pakeisti asmens sąžinė. Karys, kuris pats vykdo drausmės ir tvarkos nuostatus ir pats save tikrina, ar tobulai vykdo, tikras karys. Tokių karių Lietuvai reikia. Tokių karių kariuomenė savo uždavinį atliks. Tokiu kariu norių būti. Tokia yra mano pareiga. A. Zagaraitis

SUSIMUKIMO KELIU

tat ir sakoma, kad girtuoklystė yra visokio vargo motina. Girtuokliai, kaip tvirtina Vydūnas, žemina, žiaurina, tvirkina ir naikina tautą, kaip piktžolės naudingą javą.

Tik prisiminkim tas gausybės nusikaltimų, kurias padaro suglebusi girtuoklio valia ir dora. Jūs girdite pasakojimus ir laikraščiuose skaitote atsitikimus iš teismo salės apie dorinius pakrikimus girtame stovy, apie muštynes ir žmogžudystes ir sužalojimus. Jūs patys matote visokius pavyzdžius, kai mokyti ir prastieji turi bėgti iš vienos apylinkės į kitą, kad nebesirodytų žmonių akyse, nes jų besaikis girtavimas ir iš to kylanti gėda ir panieka jiems jau nebeleidžia ilgiau čia begyventi...

O kas daugiausia daro išekvojimus, kas priešams nuneša savo krašto paslaptis, kas nubloškia nuo aukštų tarnybinių viršūnių, kas užtraukia viršininkų nepasitikimą ir neapykantą, kas išlavintą ir garbingos šeimos vaiką numeta į paniekintųjų eiles, kas, pagaliau, išskiria žmogų iš garbingųjų tarpo ir užtveria anapus kalėjimo geležinių virbų? Visi pasakysime: — tai padarė nupuolusi žmogaus valia, kurią pražudė svaiginamieji gėrimai.

Kai kartą iškilmingoje draugijoje garsiajam išminčiui Diogenui padavė vyno taurę, jis tuoj pat gėrimą išpylė už nugaros, neparagaudamas nė lašelio. — Diogenai, ką tu darai? Tu pražudei vyną! — šaukė kai kurie svečiai. Tačiau Diogenas sau ramiai atsakė: — Jeigu aš nepražudyčiau vyno, tai vynas mane pražudytų. Jeigu aš vyno nenumesiū žemėn, tai netrukus jis mane numes...

Šventraštis sako, kad girtuokliai dangaus karalystės nepaveldės. Taip, jie ne tik nepaveldės teisės būti danguje, bet ir šiame pasauly jų teisės jau susiaurintos. Žinomiems girtuokliams daug kas uždrausta ir atsakoma. Nuo girtaujančių motinos slepia savo vaikelius, mergaitės bėga nuo girtaujančio jaunuolio, įstaigos viršininkai girtuokliams užtrenkia duris, su girtuokliais nerašomos sutartys, nes jų žodis silpnavalis.

Prancūzų konstitucija apie savo krašto žmones sako: „Niekas nėra geras pilietis, jei jis nėra geras sūnus, geras tėvas, geras brolis, geras draugas, geras vyras“. O mes galime dar pridėti: — niekas nėra geras pilietis, jeigu jis nėra blaivus žmogus, blaivus karys ir valdininkas.

Mielas Kary, Tu atsimink, kad Lietuva daugiausia Tavimi pasitiki. Tu saugai savo krašto sienas ir jo ateitį. Šalia Tavo ginklo nurimsta piliečių baimė, nes žino, kad Tu visuomet gyvas ir budrus visose sargybose. Šito visų žmonių pasitikėjimo Tu negali apvilti. Taigi Tu turi būti visuomet blaivus ir pakilti į pačias aukštąsias savo vyriško dorumo viršūnes.

Savo mokiniams Kristus kalbėjo: „Jūs esate žemės druska... Jūs — pasaulio šviesa...“. Taip, broliai Kariai, ir jūs esate savo krašto druska ir šviesa. Jūs saugojate Tėvynę nuo visokio sugedimo, kurį tarp mūsų žmonių norėtų pasėti nedori priešai. Tie priešai labai norėtų jus matyti neblaivius ir silpnus, nes žino, kad jūs tada lengviausiai prieinami ir nugalimi. Tada iš jūsų krūtinių greičiau išnaikinama drąsa, iš jūsų rankų išplėšiamas ginklas... Ne, jūs negalite savo priešui parengti panašių progų, nes tada jau nebūtumėte kariai pačia kilniaja šio žodžio prasme. Šioje vietoje tenka priminti vienos negausingos kariuomenės karius, apie kuriuos galingiems priešams buvo pranešta: — Šitų karių mes nenugalėsime, nors jų ir nedaug... Ir kai visi nustebo, tad jiems buvo paaiškinta: — Taip, tikrai nenugalėsime, nes jie valgo vaisius, daržoves, ir nieko kito negeria kaip tik pieną ir vandenį... — Taip, priešas su didele baime artinasi prie kariuomenės, kuri nepažįsta svaigalų.

Mielas Kary ir Lietuvi, nė kiek neabejojau, kad tu nori būti visų pasididžiavimas: ir tėvų, ir pažįstamų, ir visos tautos garbė. Šitas pasididžiavimas Tau atneša garbę ir pasisekimą. Tačiau ir Tu iš savo pusės būk vertas tos garbės. Tavo galva visuomet tebūnie iškelta ir vyriška, griežta ranka Tu numok į girtavimo progas, nes jos Tave naikina tiek kūniškai, tiek ir dvasiškai. Stebėk ir mokykis iš skaudžių girtuoklių klaidų. Savo tvirta valia, savo vyrišku kario atkaklumu Tu iškilki visa galva aukščiau už tuos, kurie jau suklupo po skaudžiais degtinės, alaus ir vyno nusikaltimais. Tu ne tik pats būk blaivios ir laimingos dvasios Tėvynės sūnus, bet ir kitiems, kurie palinko girtavimo pavėjui, pasidaryk angelu sargu. Savo pavyzdžiu ir vyrišku žodžiu Tu gelbėk kiekvieną nusilpusį brolių ir gražink jį į blaivaus gyvenimo džiaugsmą ir pasisekimą. Būk šiandien ir visuomet ne menkystos ir susmukimo, o spindinčios garbės vyras ir karys!

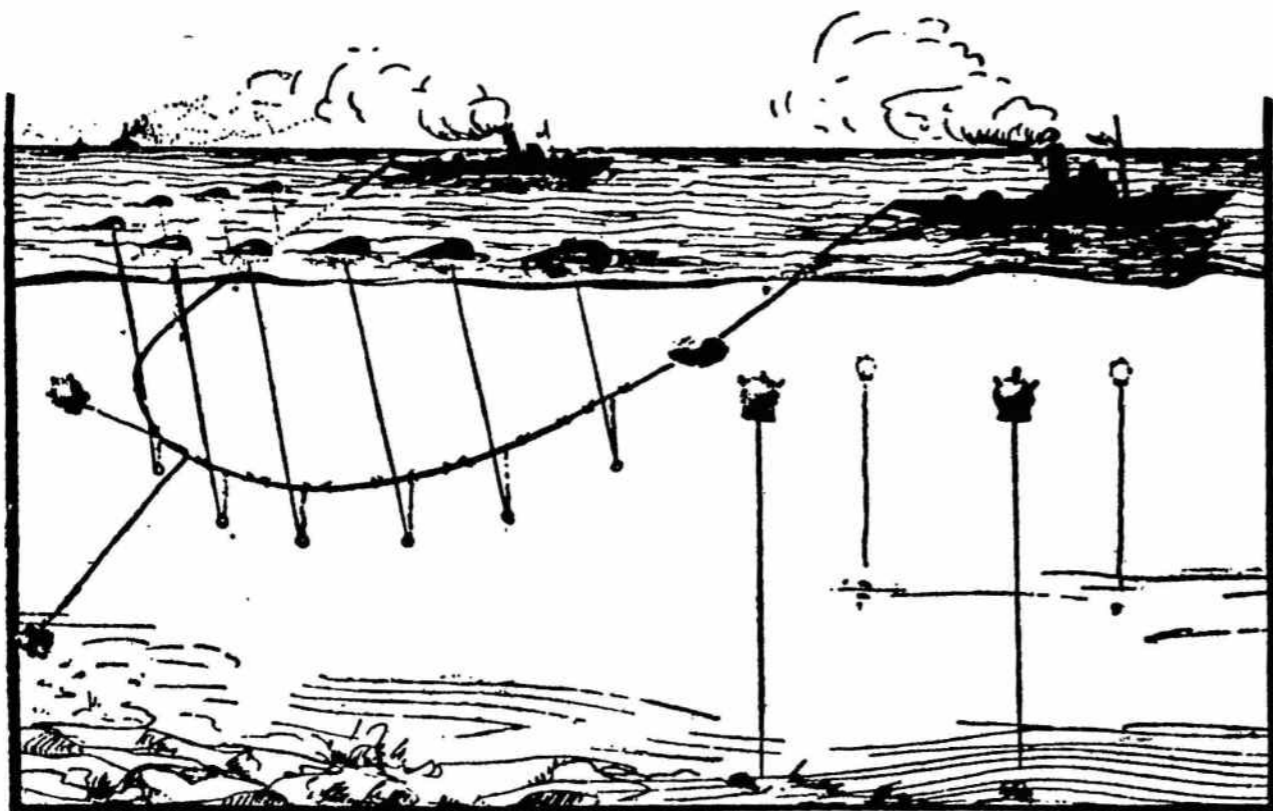
Kun. St. Būdas

Pulko karių bibliotekoje

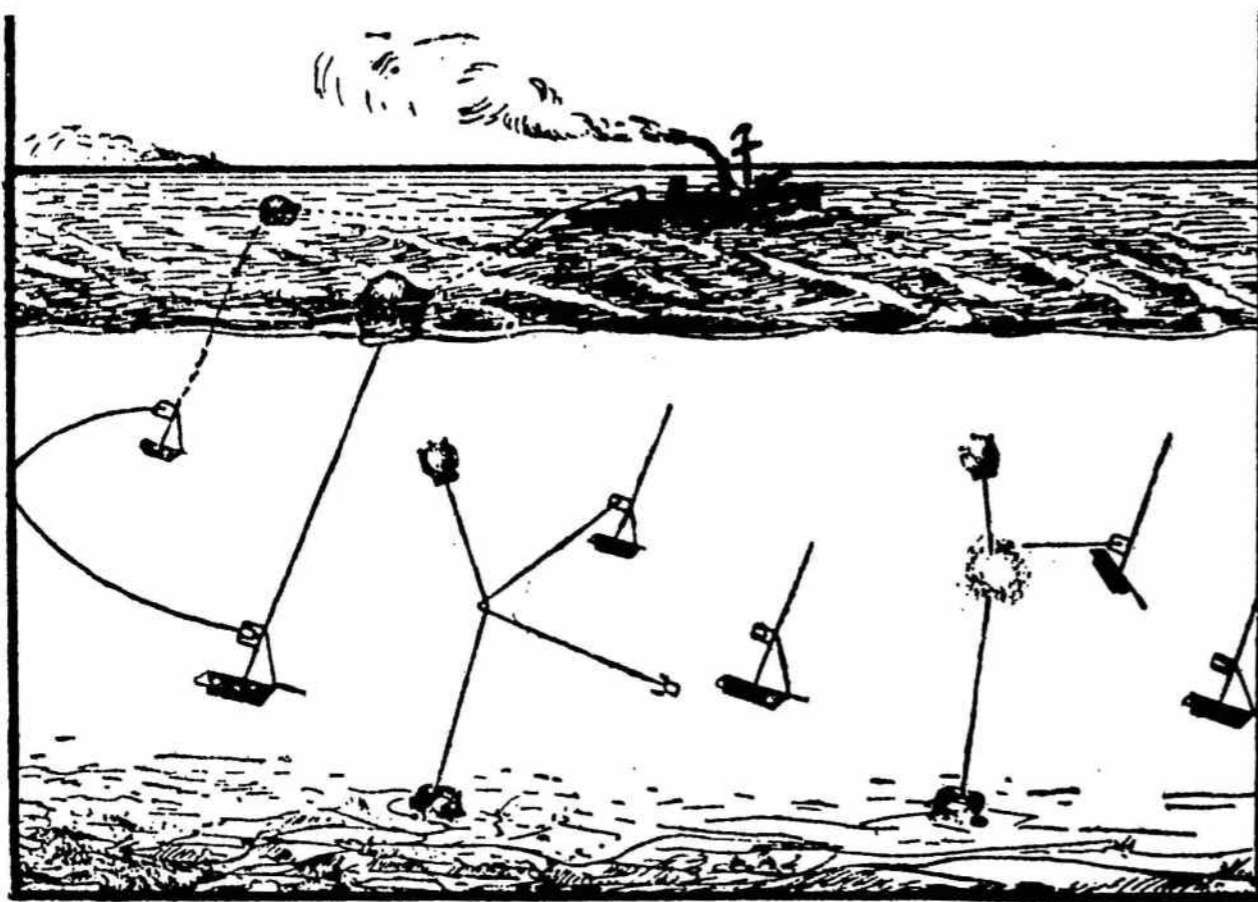
JŪRŲ MINŲ GAUDYMAS ATSKIRŲ LAIVŲ NUO MINŲ APSISAU- GOJIMO IR JŲ GAUDYMO PRIEMONĖS

Š. m. „Kario“ Nr. 6 susipažinome su viena minų laukų naikinimo arba minų gaudymo priemone, t. y. su dviejų laivų tam tikrame gylyje velkamu plieniniu minų ieškojimo lynu (tralu). Prie jo, kaip matėme, yra pritvirtinta visa eilė automatinų peilių arba tikrų žirklių, kurios, įstrigus į jas minų inkarų lynams, tuos lynus parako užtaisų pagalba nukerta. Minos, tuo būdu atsipalaidavusios nuo inkarų, iškyla į paviršių ir čia yra susprogdinamos iš tolo.

Dviejų minų gaudytojų velkamas tralas su plūdėmis ir svarsčiais

Labai panašus minų gaudymo būdas yra vartojamas tuo atveju, kai reikalinga išgaudyti savas minas arba, kai norima ištraukti priešo minas į krantą nesunaikintas, drauge su jas laikusiais po vandeniu inkarais bei lynais. Šiuo atveju reikalingi taip pat du laivai su minų gaudymo lynu (tralu), tik pastarasis turi būti kiek kitaip padarytas. Vietoje automatinų peilių arba žirklių, ant lyno šiuo atveju būna pritaisyta visa eilė gulščių kablių (žr. vaizdelį). Vietoje gilintojų su vairinėmis plokštumomis, čia gali būti pritaikyti svarsčiai, o kad šie per daug lyno neskandintų — medinės ar tuščios metalinės plūdės (bojos). Laivų velkamas tokios rūšies tralas, užtikęs minas, nebenukerta po vandeniu jas laikančių lynų, bet šiems įkibus į kablius, tempia drauge su savim miną, inkarą ir patį minos lyną. Žiūrono pa-

Vieno minų gaudytojo velkamas tralas ir jo veikimas

galba sekant plūdžių judesį vandens paviršiuje, galima pastebėti kuriuo metu minos įkimba į kablius, nes, joms į kablius įkibus, atitinkamos plūdės pradeda narstyti. Surinktos minos velkamos į seklesnes vietas ir čia gali būti arba išardytos, arba sunaikintos, arba išimtos ir kitur panaudotos.

Čia aprašyto ir pavaizduoto tipo tralu galima vienu plaukimu pravalyti iki 200 m pločio vandens juostą. Lyno ilgis būna

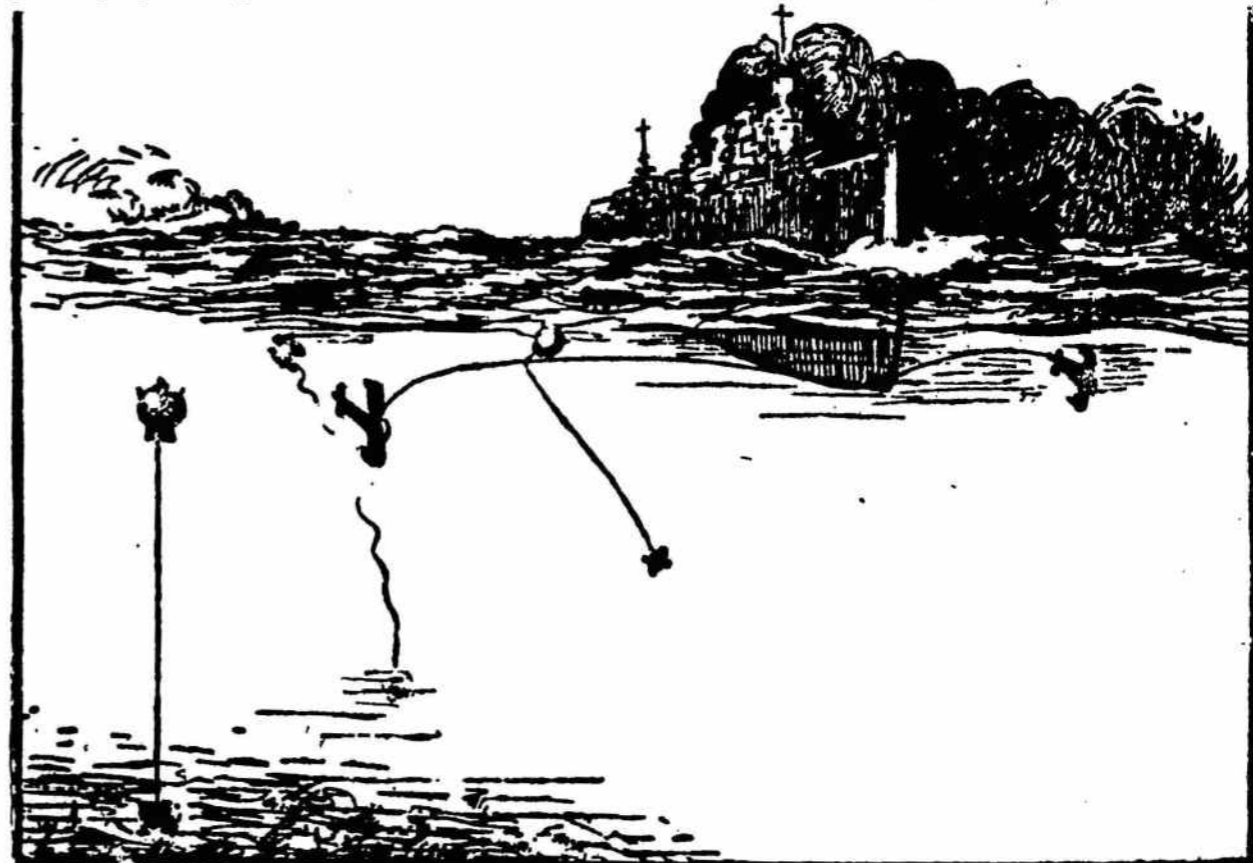
iki 300 m. Greitis, kuriuo taip gaudant minas laivas gali plaukti, paprastai būna nuo 5 iki 7 jūrmylių (apie 12 km).

Vieno laivo velkamas tralas. Tokių tralų yra keletas tipų. Vieno tokių tralų veikimą matome čia pavaizduotą antrame vaizdelyje, trijose fazėse. Laivas velka dvi medines arba tuščias metalines plūdės. Prie jų tam tikroje gilumoje, po vandeniu pritvirtinamos vairinės plokštumos, kurių tikslas yra laivui plaukiant laikyti į sonus ištemptą ir reikiamame gylyje panertą minų ieškojimo lyną. Dešinysis lyno galas baigiasi automatinio peiliu ir yra prie vairinių plokštumų pritvirtintas spyruokliniu jungikliu. Jungiklis leidžia peiliui su lynu atsikabinti nuo vairinės plokštumos, kai minų ieškomasis lynas, užtikęs miną, stipriau įsitempia. Toliau vaizde matyti, kaip automatinis peilis, pasiekęs minos inkaro lyną, jį nukerta.

Vieną miną taip nuo jos inkaro atpalaidavus ir į vandens paviršių iškeldinus, tenka sustoti, užtaisyti automatiškąjį peilį sprogstamos medžiagos užtaisų, sujungti jį su dešiniąja vairine plokštuma ir vėl iš naujo pradėti minų ieškojimo darbą. Šio tipo tralą galima vilkti negreičiau kaip 6 jūrmyles per valandą. Patogu tuo, kad gali būti velkamas nedidelių laivų, stipresniųjų žvejų kuterių ir pan.

ATSKIRŲ LAIVŲ APSISAUGOJIMO NUO MINŲ PRIEMONĖS

Karo metu tiek karo, tiek prekybos laivai yra beveik visada pavojuje užplaukti ant vienos ar kitos kariaujančios pusės pa-

Atskirų greitųjų laivų apsisaugojimo nuo minų būdas — paravanai

statytų minų. Siūsti drauge su kiekvienu prekybos ar karo laivu minų gaudytojus yra neįmanoma visų pirma dėl to, kad reikėtų tokių laivų milžiniško skaičiaus, o antra, kad minų gaudytojai didžiąją greitųjų karo laivų dalį negalėtų lydėti dėl savo pačių nepakankamo greičio. Daugelyje atvejų, be to, plaukimas drauge su minų gaudytojais komplikuoja manevravimą, ypač kai jūra nėra visiškai rami.

Dėl minėtų priežasčių greitieji arba atskirai plaukiojantieji karo, o kartais ir greitieji prekybos laivai, vartoja vadinamuosius laivų priešakinis, minas atitolinančius tralus — paravanas arba paraminas, kurie, nors ir iš dalies, dažnai apsaugo laivus nuo susidūrimų su minomis. Šios rūšies laivų apsaugos priemonė susideda iš dviejų šoninių, maždaug pusės laivo ilgumo plieninių lynų, pritvirtintų kaip galima giliau po vandeniu pačioje laivo nosyje. Kad nuo minų apsaugojantieji lynai išsitemptų ir plauktų išsiskėtę į vieną ir kitą pusę bei norimame gylyje, atokiai nuo laivo, prie jų galų yra prikabinami vadinamieji paravanai. Jie būna lėktuvo formos, dviejų-trijų metrų ilgio. Paravanai padaryti taip, kad plauktų ne gulsti, o šonu — tam tikslui vieno sparno gale yra pritaisyta medžio, kitame gi sparno gale švino vienodos formos plūdės. Sparnas turi tokį palinkimo kampą, kad jį tempiant vandenyje statmeną, visas paravanas tolinasi į šoną nuo laivo. Kad paravanas plauktų reikiamame gylyje, jis turi savo viduje automatišką hidrostatinį gylio aparatą, veikiantį į paravano užpakalyje esantį gilumos vairą. Jei paravanas plaukė aukščiau nustatytos gilumos, — mažėjantis

PRAKTINIAI PRIEŠŠARVINĖS APSAUGOS UŽDAVINIAI AUTOMATINIŲ PABŪKLŲ SKYRIUI IR BŪRIUI

(Žiūr. „Kario“ Nr. 10)

UŽDAVINYS Nr. 7

(Vadovas ir pabūklo tarnyba)

Pratimo tikslas: ugniavietės užėmimas iš laukiamosios parengties.

Priešas: 3 tankai-modeliai.

Padėtis: Pabūklas yra čia kaip atskiras pabūklas, prikabinatas prie autovežimio. Skyrininkas yra išžvalgytoje ugniavietėje priekyje prie krūmų ir dabar duoda ženklą „Pirmyn!“

Pavedimas: 1. pabūklininkas: „Vyk, tamsta, į ugniavietę!“

Vykdymas: 1. pabūklininkas komanduoja: „Kryptis skyrininkas! — Pirmyn!“

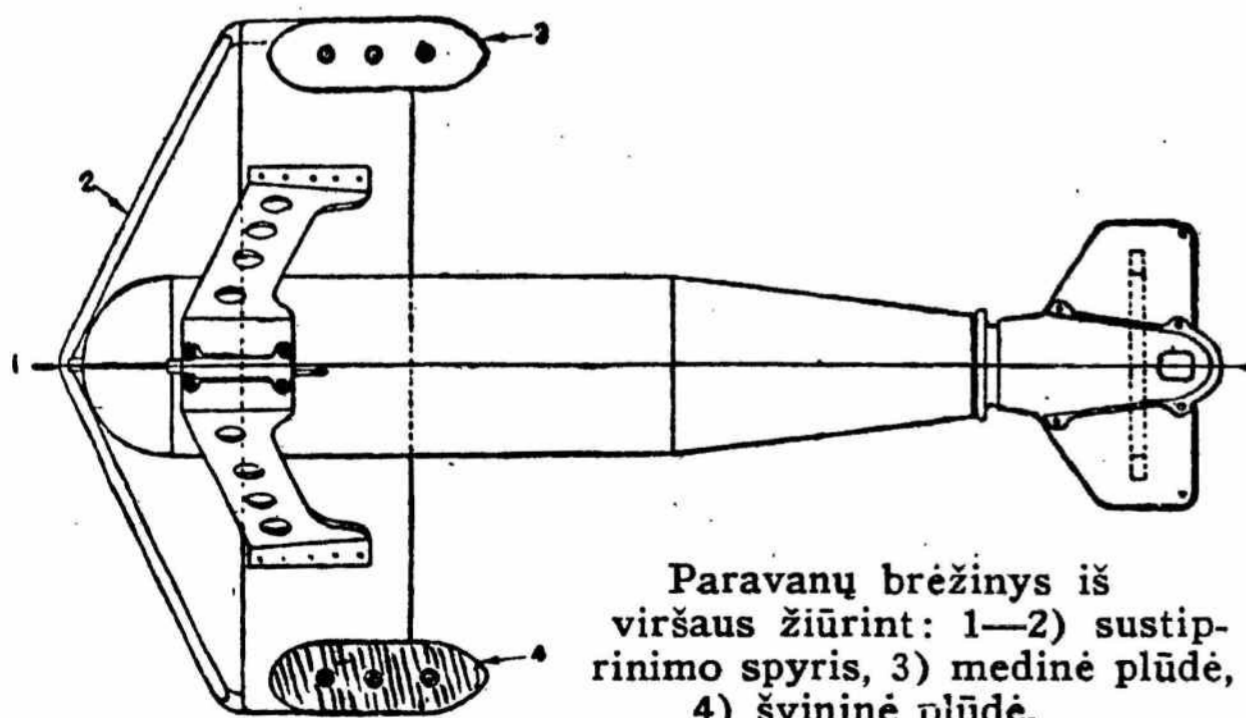
Pabūklas, išnaudodamas kiekvieną uždangą, važiuoja iki tos vietos, iš kur atsidengia matomumas prieš pusėn ir čia atkabina pabūklą nuo autovežimio ir įsako: „Ugniavietė priekyje! — Bendra kryptis! — Šaudyti — parenk!“

Tada 1. pabūklininkas vykdo skyrininko nurodymus.

(Pagal vadovo ženklą pasirodo stovintieji šarvuočiai 900 arba 1000 m atstume). — Ar jie yra pastebėti ir bus šaudomi? (Kadangi šiame atstume pabūklo pramušamoji jėga yra maža, tai ugnį paleisti būtų klaidinga). Tada šarvuočiai važiuoja arčiau. — Skyrininkas išeina iš rikiuotės. — Kada pabūklo tarnyba paleis ugnį? (Šiame atsitikime ankstyvas ugnies paleidimas yra klaidingas).

Mokymo pagrindai: laukiamoje parengtyje pabūklas privalo būti tuojau paruoštas išvažiuoti. Paruošiamieji darbai ugniai paleisti vykdomi uždangoje.

vandens spaudimas leidžia gilumos reguliavimo aparatui svirčių pagalba palenkti gilumos vairą į apačią ir priversti paravaną nerti giliau.

Paravanų brėžinys iš viršaus žiūrint: 1—2) sustiprinimo spyris, 3) medinė plūdė, 4) švininė plūdė.

Priešingai yra, kai paravanas plaukia giliau, negu nustatyta. Prie pat velkamojo lyno sukabinimo su paravanu yra įtaisytas aštrus dantuotas peilis, nukertantis sutiktų minų inkarų lynus, velkamuojų lynu nušliaužiančius iki paravano.

Tik tiesiog nosimi į miną pataikęs laivas gali būti pažeistas. Kitais atvejais paravanų įtempti laivo apsaugos šoniniai lynai, kaip matyti vaizde, minas atitolina nuo laivo.

P. L.

UŽDAVINYS Nr. 8

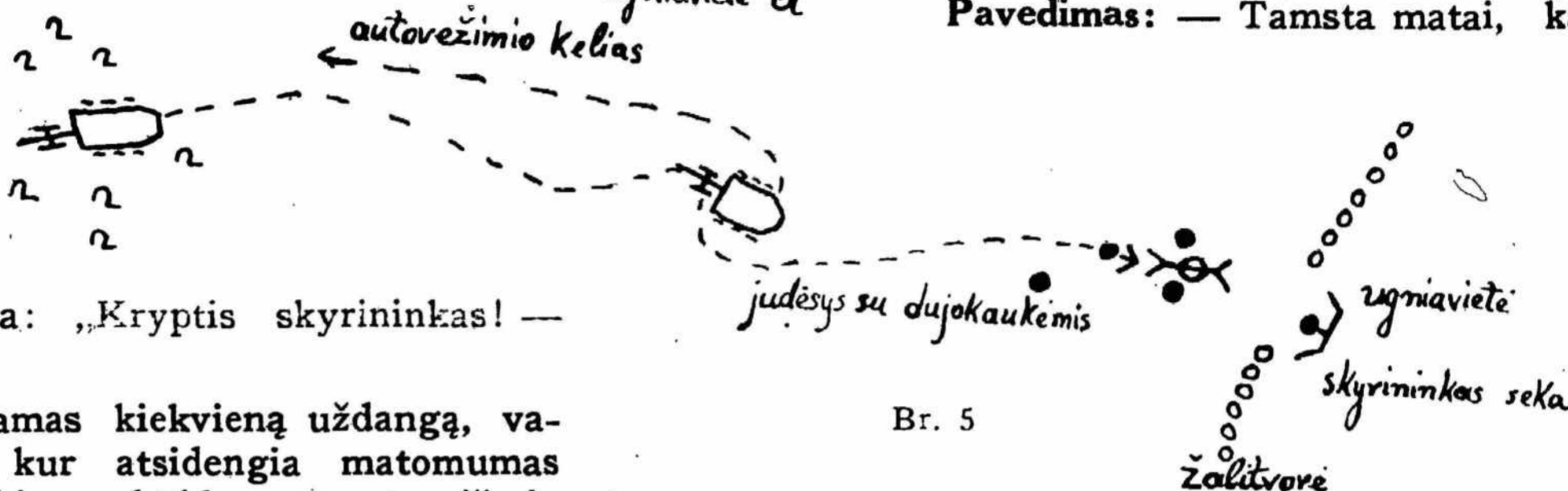
(Vadovas ir pabūklo tarnyba)

Pratimo tikslas: pabūklo gabenimas į ugniavietę žmonių jėga, su uždėtomis dujokaukėmis.

Priešas: 3 tankai-modeliai.

Padėtis: pabūklas yra čia pat paruoštas važiuoti; ugniavietės, „a“ — prie beržo ir „b“ — prie žalitvorės, yra išžvalgytos. Skyrininkas turi ryšį su būrio vadu (žiūr. brėž. 5).

Pavedimas: — Tamsta matai, kaip

Br. 5

būrio vadas duoda ženklą, užimti ugniavietę „b“.

Vykdymas: skyrininkas įsako: „Kryptis žalitvorė! — Pirmyn!“

Kai pabūklas yra apie 25 m nuo ugniavietės, vadovas įveda aplinkybes: „Stok! — Autovežimis įvažiuo į sviedinio duobę ir negali išvažiuoti! — Prie tamstos nukrito dujiniai sviediniai!“

Skyrininkas įsako: „Dujokaukes uždėk! — Pabūklą nuo autovežimio! — Traukti žmonių jėga! — Pirmyn!“

Kai pabūklas pasiekia ugniavietę, skyrininkas komanduoja: „Bendra kryptis! — Šaudyti — parenk!“

Pagal vadovo ženklą netikėtai pasirodo trys šarvuočiai 500 m atstume.

Skyrininkas įsako: „Ugniavietėn! — Tiesiog šarvuočiai! — 500! — Vidurinis šarvuotis! — Ugnis!“

Mokymo pagrindai: skyrininkas nuolat laiko ryšį su būrio vadu. Kai autovežimis išeina iš rikiuotės, tarnyba privalo būti išmokyta pabūklą greit gabenti žmonių jėga. Nežiūrint didelių sunkumų ugniavietės užėmimo metu, kautynių lauko sekimas turi būti nuolatinis.

(B. d.)

Ltn. Kiveris

SUOMIJA SU SSSR SUSITAIKĖ

Kovo 13 d. naktį vokiečių telegramų agentūra DNB praneša iš oficialių šaltinių šių davinų apie Sovietų Sąjungos Suomijos taikos sutartį: 1) iš Sovietų Sąjungos pusės taikos sutartį pasirašė Molotovas, Ždanovas ir brigados vadas Vasilevskis, o iš Suomijos pusės — Rytis, Paasikivis, generolas Valdenas ir prof. Voitomaa, 2) sutartimi Suomija atiduoda Rusijai visą Karelijos sąsmauką, įskaitant Viipurį, visą Ladogos ežero krantą, Žvejų pusiasalį ir kai kurias rytų Suomijos dalis, 3) trisdešimties metų laikui Suomija išnuomoja Sovietų Sąjungai už penkis milijonus suomių markių Hangoes uostą ir jam priklausantią sritį, kur bus įsteigta jūrų bazė, 4) Suomija pasižada nelaikyti savo šiaurės Atlanto vandenyse karo laivų, povandeninių laivų ir karinių lėktuvų, išskyrus mažus pakrančių sargybos laivus, 5) Sovietų Sąjunga pasižada atitraukti savo kariuomenę iš Petsamo, 6) Sovietų Sąjunga gaunanti teisę laisvo tranzito, be muitų kontrolės, per Petsamą į Norvegiją ir atgal, 7) per 1940 metus pastatoma geležinkelio linija iš Kandalakšos į Kemijaervį, 8) taikos sutartis turi būti ratifikuota per 3 dienas. Ratifikacijos dokumentais bus pasikeista Maskvoje, 9) kovo 13 d. 12 val. frontuose turi būti sutabdyti karo veiksmai. Nuo kovo 15 d. 10 val. abiejų valstybių kariuomenės turinčios atsitraukti už naujųjų valstybinių sienų, 10) tučtuojau turinčios būti pradėtos derybos dėl Sovietų Sąjungos Suomijos prekybos sutarties sudarymo.

Štaubo žemė

(Žiūr. „Kario“ Nr. 10)

Jovaro krautuvė dabar buvo virtusi partizanų štabu. Joje ėjo prekyba sena tvarka ir ten tvarką palaikė mirusio krautuvinininko padėjėjas, šlubis Dirnius. Šalutiniuose kambariuose gyveno Gailius, keli vyrai, buvo laikoma šovinių dėžė ir keliolika granatų. Apylinkėje buvo paskleista žinia, kad kiekvienas, kuris atgabens kokį ginklą ar šovinių, gaus už juos pinigais ar prekėmis. Nuo Didžiojo karo žmonėse buvo daug municijos, kuri taip buvo reikalinga nepakankamai ginkluotiems partizanams.

Kai vežimai sustojo, Gailius iššoko stipriu šuoliu. Jis atrodė esąs lankstus ir greitas vyras, nors pirmu žvilgsniu galėjai jį laikyti sunkiu ir lėtu.

— Susitvarkykite, vyrai, o už pusvalandžio pas mane. Nomeika, išstatyk sargybas visuose keturiuose miestelio kraštuose. Sargybos turės visą laiką budėti.

Gailius savo kambarėlyje nusimetė mundurą, nusiprausė šaltu vandeniu, paskui sėdo pusryčiauti. Visą naktį jis nebuvo miegojęs, nes kaip žinot, darė tvarką vienarankio poručniko dvare. Tačiau pasisekęs žygis stūmė visas poilsio mintis. Atėjo laikas greit ir tikrai veikti, kad galėtų išnaikinti svetimas gaujas lietuviškoje žemėje. Reikėjo būti pajėgiam visą dvidešimt keturias valandas. Poilsiu naudotis tik tada, kai svarbieji darbai atlikti.

Paskui įėjo Dirnius. Atklibikštavęs jis pranešė:

— Du ponai nori tamstą matyti. Jie sakosi iš Kau-no esą...

— Taip? — Gailius labai susidomėjo. — Kviesk juos čia.

Kaime jis turėjo kelis pažįstamus, kurie žinojo, kur jis išvyksta. „Man reik žmonių ir ginklų. Kviečių savanoriais, — pasakė jis tada“. Gal būt, jie jau bus tos pirmosios kregždės. Tačiau iš įėjusių nei vienas jam nebuvo pažįstamas. Vienas jų nešiojo sidabriniais rėmeliais akinius ir atrodė linksmas ir patenkintas gyvenimu, lyg vienturtis motinos sūnelis...

Antrasis buvo nusvirusių pečių, didele dainininko gerkle ir pilko žvilgsnio. Greit sprendžias apie žmogų iš jo išvaizdos, pasakys — menininkas.

Pirmasis pasivadino Riboniu, o antrasis Julium Vinkšna.

— Pone kapitone, — kalbėjo Ribonis. — Kaune pilna gandų apie jus ir jūsų kariuomenę. Mes atvykome ir norim į ją įstoti savanoriais.

Vinkšna ir nuo savęs pridėjo.

— Et, gyvenimas. Nieko iš jo nebeliko, galime būti dabar gerais kareiviais.

Dar pasikalbėjo su jais Gailius. Paskui pasiuntė su Auguliu susirasti kokį nors kambarėlį ir susitvarkyti.

Nomeikai Gailius pasakė:

— Nauji žmonės pas mus... Dėl visko juos dar neįtrauksim į savo tarpą. Pažiūrėsime ir patyrinėsime ko jie verti.

Vyrai rinkosi trobon. Kaip nuostabiai kiekvienas jų pasikeitė. Jei ligi šiol buvo stumdomi ir grasinami, tai dabar pajuto patys jėgos turį. Žinia, kad visi tie kaimiečiai ir paprasti miestelėnai buvo išiveržę į pono Marčynskio dvarą, kad ten išvadotų Raudžiuką ir duotų tokiam aukštam ir neliečiamam ponui dvarininkui ultimatumą, pasklido minties greitumu.

Bažnytkaimio gatvelėse stoviniavo gyventojai ir kalbėjo tik apie tai.

Senesnieji būkštavo. Jaunieji, kartą pajutę turį valią, neturėjo kur dėti geros nuotaikos. Prie Jovaro krautuvės būriavosi dar keli jų.

— Kaip įstoti pas jus? Ar negalima kalbėti su ponu viršininku. Ir ar jis mus priims...

Jis yra čia!

Gailius įžengė į Jovaro didžiausiąjį kambarį, kai jau visi buvo susirinkę. Viso keturiolika vyrų. Ir žmonos vadas jau didžiavosi savo mažute armija. Tiesa, jie dar nebuvo parengti gerais kovotojais. Ūkininkai ir darbi-

...Lenkų partizanų vadas atvažiavo į miestelį...

ninkai mokėjo laikyti darbo įrankį, bet šautuvas dar buvo svetimas jų rankoms.

O kovos dar bus... Ir jose turės žūti silpnieji, o laimėti geriausieji. Gailiui reiks turėti savo kariuomenę tokią, kad jį viską ir visada nugalėtų.

Ir taip aš padarysiu! Jie puikūs ir ištikimi vyru-
kai, mediniai ir neįgudę, bet turės likti nugalinčiais net
patį šėtoną!

Gailius kalbėjo jiems apie šios nakties žygį ir apie
ateities galimybes.

— Mes galėjome iššaudyti dvarininkus, nes sura-
dome pas juos mūsų pagrobtą žmogų, kuriam buvo gra-
sinta mirtimi. Tačiau aš palikau juos gyvus. Mes ne-
galime būti skerdikais. Tačiau, žinote, aš perspėjau
juos. Ir jei dar su nusikaltimais prieš lietuvių paklius
į mūsų rankas, jie tada gaus, kas priklauso.

Gailiaus kiekvienas žodis krito, lyg įkaitintos gele-
žies gabalas. Kažką jis turėjo savyje. Tai turi tik tie,
kurie pašaukti būti vadais, kurių žodis tuoj lieka įsaky-
mu, kurių valia pajungia kito valią ir kurio noras tuo-
jau visomis pajėgomis įvykdomas.

— Aš žadu jums įvesti tvarką zonoje ir tai aš pa-
darysiu. Aš nesusvyruosiu ir nubausiu kiekvieną, kuris
nusikals prieš bendrus įsakymus, privalomus kiekvie-
nam. Mūsų artimiausias tikslas galutinai sunaikinti len-
kų partizanų lizdą. Visi mes žinome, kur jis yra. Tai
Varnaičiai. Aš paraku išrūkysiu tą skylę, nors ir kaip
ji būtų sunkiai įkandama.

Kiekvieno klausančio akys buvo įsmeigtos į vadą.
Jis turėjo juos. Nė vienas ir nė sekundės nesusvyruotų,
jei ko nors reikalautų vadas.

— Aš žinau, kad lenkai dabar pradės puldinėti
mus. Jūs turėsite puikiai išmokti vartoti ginklą. Tuo
tarpu susilaikysime nuo veiksmų, bet tuoj nesvyruoda-
mi smogsime, jei kas užkabins mus. Aš manau, per dvi
savaites mūsų būrys bus tokio dydžio ir taip pareng-
tas, kad mes sunaikinsim nė vieną, bet dešimtį lenkų
lizdų Varnaičių pelkėje!

Kambarin išoko šlubis iš krautuvės.

— Svarbus dalykas! Žvalgas čia...

Gailius mostelėjo vyrams.

— Palaukite manęs!

Tamsiam prieangyj stovėjo skarmalius elgeta. Jis,
uždususi nuo skubėjimo balsu, sušvokštė savo pas-
laptį:

— Lenkų partizanų vadas, vyras su barzdele, su
viena moterimi atvažiavo čia į miestelį.

To tik ir reikėjo Gailiui. Dar keliais žodžiais jis
apsimainė su savo ištikimu zonos žvalgu, viską žinan-
čiu ir labai daug pažįstančiu.

Gailius tuoj buvo pas vyrus:

— Haidą jūs visi gerai pažįstat?..

Visų galvos, lyg kieno rankos stumteltos, linkte-
lėjo. O taip! Apie jį visi puikiausiai žino. Ir nenorėtų
jam skersai kelio atsirasti.

— Su kažkokia moterimi jis yra čia. Tuoj prade-
dam medžioklę. Prie ginklų!

Gailius sėdėjo prie stalo, ant kurio gulėjo žemėla-
piai, užrašų knygutė ir kelios knygos. Pasirėmęs jis
galvojo.

Kai būdavo neutralės zonos vadas vienas, tada jis
jausdavosi dar vienišesnis ir uždaras. Tada jo veidas
pasidarydavo niūrus, akys, nejudėdamos, išmigdavo, ir
jis galvojo apie tai, ką tik jo viena, neižvelgiama širdis
žinojo.

Šia minute jis nepriklausė sau, bet degė zonos ko-
vos geismu. Haida jį viliojo. Jis tik jame matė savo
tikrąjį priešą. Gailius norėjo susiremti su juo ir su-
triuškinti savo gnaužtėje, kaip minkšto sniegu gniu-
žulėlį.

Šiandien Haida čia atvažiavo. Tiesiog pas jį. Ir
paskui, moterį palikęs, spėjo paskutine akimirka pa-
bėgti. Tai buvo pasigėrėtinas pasityčiojimas. Haida
žaidė su giltine ir šis žaislas jam šį kartą pavyko.

Ir kas toji moteris? Niekas kitas kaip Haidos šni-
pė. Jis nori Gailiaus partizanus susprogdinti iš vidaus
ir dėl to jam reikia tikslų ir smulkių žinių.

Įeina Augulis:

— Galime įleisti panelę?

Ji pasisakė, kad Jovaras buvo jos giminė. Gailiaus
akyse tai buvo dar blogiau. Moteris, kuri susideda su
savo dėdės žudiku, kuri jam tarnauja... Kuri yra jo
gera pažįstama...

— Paprašykite ją...

...Vado žvilgsnis nuslydo jaunos merginos bruožais...

Gailius leido Saugūnaitei po kelionės susitvarkyti
ir paskui paprašė ateiti pasikalbėti. Tai turėjo būti
niekas kitas, kaip tardymo valanda nepažįstamajai.

Ir dabar įėjo Saugūnaitė. Juodu labai šaltai pasi-
sveikino, nes ir vienas ir kitas jautė tarp jų esantį ledą.

— Prašau sėsti, — pastūmė jai kėdę Gailius.

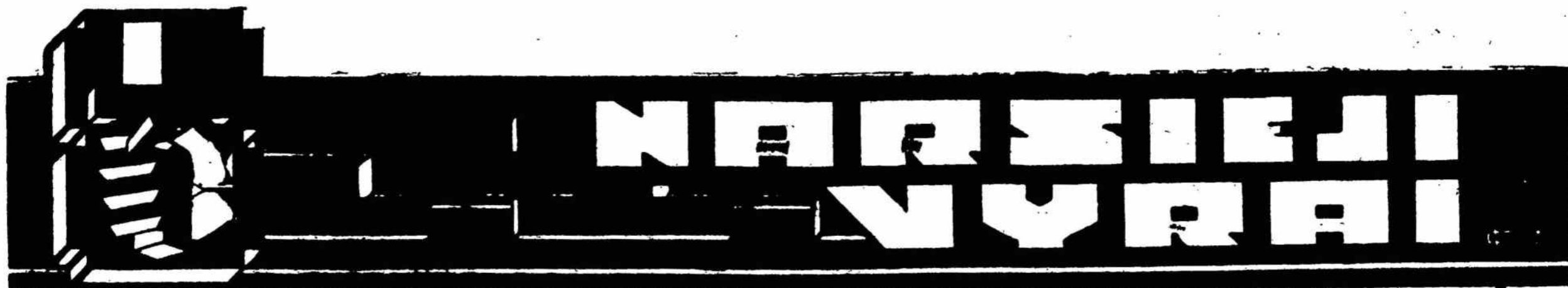
Jis stovėjo priešais. Šaltas neutralios zonos vado
žvilgsnis nuslydo jaunos merginos bruožais. Kaip ir
daugelis vyrų, kuriančių didesnius dalykus, išeinančius
iš kasdieninės aplinkumos ribų, jis neturėjo laiko gėrė-
tis moterimis ir svajoti apie jas. Tačiau Gailius mokėjo
vertinti žmones pirmu pamatymu. Ji buvo graži ir jau-
na. Atrodė tikrais viliojančiais nuodais. Ir ko ji galėjo
norėti čia? Ištrykstančiu moteriškumu ir joje slypin-
čiu didingumu ji galėjo ne vieną patraukti prie savęs.
Todėl, jei ji tarnautų Haidai, būtų nepaprastai pavo-
jingas priešas, nes nedaug tėra ginklų prieš moterį.

Saugūnaitė nustebusiomis akimis žiūrėjo į ginklą
ant stalo, paskui į tarpduryje stovinčius taip pat gink-
luotus vyrus. Tik atvažiavusi ji matė, kaip staiga ap-
link kapines, iš visų pusių, išdygo Gailiaus partizanai.
Atrodė, kad ji pateko į ginkluotą stovyklą. Apie tai ji
nieko ligi šiol nežinojo... Ir tas atskiras pasaulis, ku-
riame grūmėsi kažkokios jėgos, į ją pareiškė savo tei-
ses ir ji jau pajuto ginkluotą globą.

Gailius su Saugūnaite pasikeitė keliais paprastais
klausimais. Iš kur keliaujanti, kur anksčiau gyventa...

(B. d.)

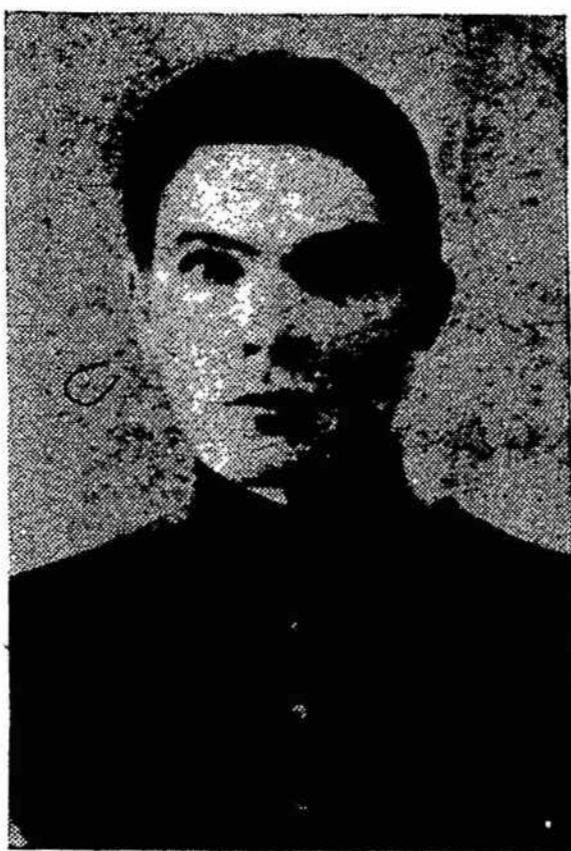
J. Dovydaitis

NARSŪS KARIAI NEIŪVEIKIAM!

Eilinis Jokūbas Buivis gimė 1899 m. Kėdainių aps., Pašušvio vl., Dvylių kaime. Tarnavo 4. pėst. pulko 1. kulkosvaidžių kuopoje. Apie kovos žygius Jokūbas Buivis šiaip kalba:

— Priešas buvo apsikasęs Ančioniškiuose. Mūsų kuopa pirmuoju kautynių entuziazmu pradeda pulti. Smarki priešo ugnis ją priplaka prie žemės. Aš su kulkosvaidžiu grioviu slenku bolševikams į dešinią sparną. Apie pusvalandį šliaužiu pilvu. Užimu su kulkosvaidžiu poziciją prie dvarelėlio prieš Ramygalą. Priešas netoli. Čia pat prieš dvarelį. Ir priešas, ir savieji nutilo. Paskui mūsiškiai pradeda pulti. Iš abiejų pusių šaudosi. Aš dar su kulkosvaidžiu tyliu. Mūsų vyrai pradeda smarkiau pulti. Pasijudinu iš vietos ir aš: velku kulkosvaidį ant kalniuko. Matau, kai priešas po kelis traukiasi. Paleidžiu kulkosvaidžio ugnį išilgai prieš apkasų. Priešas didesniais būriais pradėjo šokti lauk iš apkasų. Pasi-

4. pėst. pulko
eil. Jokūbas Buivis

rodė kelios raudonos bolševikų raketos. Po jų pasipylė kulkosvaidžiai į mane. Molio gabalai krinta ant manęs ir kulkosvaidžio. Toks kulkų lietus trunka apie 20 minučių. Iš Masiokų km. pradeda veikti prieš artilerija. Sviediniai kaukia per galvą. Vienas sprogo užpakalyje manęs, žemėmis apversdamas kojas. Pačiupinėju — kojos sveikos. Vietoje gulėti ir šaudyti darosi labai pavojinga, todėl pradėdu judėti į priešakį. Prislinkęs prie kelio ir užėmęs ten pat esančią aukštumėlę, į besitraukiantį priešą pliekiu, kiek tik galiu. Priešo ugnis susilpnėja. Aš, užsidegęs, palieku aukštumėlę ir imu su kulkosvaidžiu priešą vytis. Sustojęs ant kalnelio, dar paleidžiu keletą serijų. Staiga baises trenksmas, rodos, dangus sprogo. Kas čia yra? Prasiblaivęs žiūriu, kad toliau begulįs nuo kulkosvaidžio. Šaltis nukrėtė. Iš išgąščio tveriuosi už galvos. Mano šalme skylė. Čiupinėju galvą — iš jos bėga kraujas. Priešo sviedinio šukė, pramušusi šalną, mane pritrenkė ir sužeidė galvą. Skubiai persirišęs žaizdą, griebiu kulkosvaidį ant nugaros ir bėgu. Kur bėgti — nei pats nežinau. Niekas nešaudo. Nei prieš, nei savųjų nematyti. Matyt, ilgai „miegojau“ prie kulkosvaidžio. Vis dėlto šiaip taip susirandau saviškius. Jie pasakoja, kad priešas turėjo didelių nuostolių ir dabar traukiasi.

J. Buivis pasakoja kitą nuotyki.

— Pasiėkus Panevėžio apylinkes, kuopa sustojo pamiškėje. Kuopos vadas gavo žinią, kad į Panevėžį važiuos bolševikų traukinys. Jam sulaikyti paskyrė mus

šešis išardyti geležinkelio bėgius. Išardę apie dešimt metrų bėgių, nekantriai laukiam, kas bus. Neilgai trukus pasirodo ir pats traukinys. Staiga pasigirdo neapsakomas bildesys ir prieš traukinys nuvirto nuo bėgių ir susikūlė.

1919 m. rudenį kuopa, o su ja ir Jokūbas Buivis, perkeliama į bermontininkų frontą. Buivis ir čia pasirodo kaip šaltas, drąsus ir ryžtingas kovotojas. Štai vienas kitas jo nuotykis šiame fronte.

— Bermontininkai buvo Klovainiuose. Mūsų kuopa iš Smilgių pradeda priešą pulti. J. Buivis šaudė iš vienintelio kuopoje kulkosvaidžio. Priešas pasitraukia į Lygumų apylinkę, netoli Meškuičių. Iš Jonišio į Meškuičius buvo laukiamas prieš šarvuotas traukinys. Mūsiškiams svarbu kaip nors jam kelią sutrukdyti. Kuopos vadas pasiunčia žvalgus į Meškuičių stotį. Išvyksta Buivis ir Beržinskas. Atvykę į stotį, nuginkluoja stoties tarnautojus bermontininkus. Atima kelis telefono aparatus, nutrauko laidus, atima bermontininkų turėtą bombosvaidį ir, varydamiesi tris bermontininkus — belaisvius, bando grįžti į Gabaičius prie kuopos. Beidami vyrai pamato, kad prieš šarvuotas traukinys atpučia nuo Jonišio. Tačiau Buivis su Beržinskiu nepameta drąsos: varosi belaisvius, o prieš šarvuoto traukinio lyg ir nemato. Traukinys žaibo greitumu sustojo Meškuičių stotyje. Iš vagonų pabiro bermontininkų, kaip iš gausybės rago. Jie skleidžiasi į grandines. Paleidžia į Buivį ir Beržinską ugnį. Tačiau ir čia Buivis randa išeitį. Beržinskas velka aparatus ir varosi belaisvius, o Buivis atsišaudo ir trukdo priešams judėti. Išgirdę šaudymą, kiti kuopos vyrai atskuba pagalbon. Kautynės užverda. Iš Buivio kulkosvaidžio šaudė kitas vyras. Kulkosvaidis užspringo. J. Buivis pats griebia kulkosvaidį. Šis, seno šeimininko valdomas, vėl pradeda šaudyti. Šarvuoto traukinio įgula puola, kaip įniršios bitės. Nuo žemės staiga pasikelia mūsų du karininkai, apie dešimt kareivių, ir pirmieji ėmė pulti priešą. Priešo kulkos mirštamai paguldo mūsų karininką ir kai kuriuos kareivius. Kuopos vadas šaukia: „Vyrai, laikykitės, vakare bus paspirtis!“ Mūsiškiai sukaupia paskutines jėgas. Štai ir pagalba jau atskuba. Kareiviai, pamatę pagalbą, keliasi nuo žemės ir šaukdami valio eina pirmyn. Pradeda veikti ir mūsų artilerija. Vienas sviedinys sprogsta visai arti šarvuoto traukinio, o antrasis pataiko į vagoną. Priešas, pajutęs per didelį karštį, taip skubiai atsitraukė, kad nespėjo susirinkti net savo nukautųjų bei sužeistųjų. Šarvuotas traukinys nurūko Jonišio link.

Jokūbas Buivis dalyvavo ir lenkų fronte. Jis pasakoja:

— 1920 metais atsiduriu lenkų fronte ties Vieviu. Paliai Ausianiškius, prie geležinkelio pervažos, pastatė mus šešis vyrus į lauko sargybą. Pasiruošiu kulkosvaidį ir laukiam. Maždaug po valandos mums iš užpakalio atūžia plikais kardais lenkų raitininkų būrys. Kaip vie-

POLITIKOS APŽVALGA

LIETUVOS - VOKIETIJOS DERYBOS. Šiomis dienomis Berlyne vyksta Lietuvos ir Vokietijos prekybos derybos. Posėdžiauja importo, eksporto ir atsiskaitymo komisijos. Derybos vyksta sklandžiai.

MOLOTOVO 50 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIS. Kovo 9 d. Sovietų Sąjungos liaudies komisarų tarybos pirmininkas Viačeslavas Michailovičius Molotovas susilaukė 50 metų amžiaus. Toji sukaktis buvo plačiai paminėta Sovietų Sąjungoje, o taip pat sukaktuvininkas gavo daug sveikinimų ir iš užsienio.

DIDŽIAJAME KARE ŽUVUSIEMS PAMINĖTI DIENA VOKIETIJOJE. Kovo 10 d. visoje Vokietijoje buvo atšvęsta žuvusiems Didžiajame kare paminėti diena. Didesniuose Vokietijos miestuose buvo surengta iškilmų. Berlyne didžiausios iškilmės įvyko vadinamame Zeughause, kur vyriausias vokiečių kariuomenės vadas Hitleris pasakė kalbą. Po iškilmų Hitleris padėjo vainiką prie žuvusiems paminklo ir priėmė kariuomenės parādą.

PRASIDĖJO TAIKOS DERYBOS TARP SUOMIJOS IR SOVIETŲ SĄJUNGOS. Kovo 10 d. vakare Helsinkyje buvo paskelbtas toks oficialus komunikatas: „Jau prieš kiek laiko, Švedijos vyriausybei tarpininkaujant, abiejų šalių vyriausybės suėjo į kontaktą. Pasitarimų tikslas — apsvarstyti eventualius taikos galimus. Tiesioginių pasitarimų nauda buvo pripažinta tiek vienos, tiek kitos šalies. Sovietų Sąjungos vyriausybei pakvietus nuvykti į Maskvą Suomijos vyriausybės atstovus pradėti derybų, kovo 8 d. vakare į Maskvą išvyko suomių delegacija, į kurią įeina ministras pirmininkas Risto Rytis, įgaliotas ministras Juho Paasikivis, kuris vedė pirmąsias derybas Maskvoje, generolas Rudolf Waldenas ir atstovas Vaino Voionmaas. Suomijos delegacija Maskvoje du ar tris kartus matėsi su Sovietų Sąjungos vyriausybės atstovais. Per tuos pasimatymus Suomijos delegatai susipažino su Sovietų Sąjungos vyriausybės siūlomomis taikos sąlygomis. Ligšiol dar nebuvo padaryta jokio nutarimo“.

Derybos vedamos slapta, tad tikrų žinių apie taikos sąlygas kol kas negaunama. Yra įvairių spėliojimų.

Oficialiai Suomijoje patvirtinama, kad tarpininkavimo akcijos sutaikinti SSSR su Suomija buvo ėmusi ne Švedijos ir Vokietijos vyriausybės, kaip anksčiau daug kur sklido gandai, bet tikrai viena Švedijos vyriausybė. Mat, švedai bijo, kad šis Suomijos - SSSR karinis konfliktas galėtų priversti Vakarų valstybes padaryti intervenciją suomių naudai. O tas dalykas būtų vertęs ir Vokietiją griebtis atitinkamos akcijos. Ir tokiu atveju Skandinavijos teritorija būtų galėjusi pasidaryti keturių didžiųjų Europos valstybių karo arena. To švedai kaip tikrai ir norėjo išvengti. Be to, iš antros pusės jie dar norėjo padėti Suomijai.

Buvęs Suomijos respublikos prezidentas Edvinas Svinhufvudas per Stokholmą ir Kopenhagą išvyko į Berlyną ir į Romą.

„Hufvudstabsbladet“ iš Paryžiaus praneša, kad prancūzų spauda šią Svinhufvudo kelionę sieja su Suomijos - SSSR taikos pasitarimais. Paryžiuje manoma, kad Svinhufvudas ban-

sulas puolę mus, tuojau nukerta priešakyje stovėjusį mūsų apsaugos postą — du vyrus. Aš iš kulkosvaidžio šaudau. Tuojau nuo arklių nuverčiu keturis lenkus. Krinta ir trys arkliai. Raitininkų būrį tuojau išsklaidau: pilni laukai pasipila lenkų. Likusius be arklių du raitininkus paėmėme į nelaisvę.

Giedraičių kautynių metu tiek buvome išvargę, kad vos ant kojų bepastovėjome. Lenkai artėjo. Aš, pasistatęs prie tilto kulkosvaidį, šaudau, kiek galiu. Lenkų puolimas silpnėja, bet ugnis baisi. Kažkas man sugnybo ranką. Žiūriu, iš jos sruvena kraujas. Priešo kulka pataikė man į kairiąją ranką. Paskubomis persirišu ranką ir, dantis sukandęs, pleškinu kaspiną po kaspino. Gavę įsakymą pasitraukti, atsiduriam Sketerių kaime. Čia įvyksta toks nuotykis. Mes išsikasėm gulom apkasus prieš Sketerių km. Lenkai puola iš šono. Mes

dysiąs paveikti Vokietiją ir Italiją, jog tos užtartų Suomiją ir kad tuo būdu Suomija galėtų sudaryti su SSSR garbingą taiką.

EVAKUOS SUOMIJOS VAIKUS. Suomijų įstaigos dar kartą ragina tėvus, kad jie išsiųstų savo vaikus iš miestų. Kadangi kai kurie tėvai nenori šio raginimo paklausti ir netgi tuos vaikus, kurie anksčiau buvo evakuoti, vėl atsigabeno į Helsinkį, tai dabar rengiamasi piliečių apsaugos sumetimais prievarta vykdyti vaikų evakuaciją iš miestų. Ypačiai šis įsakymas bus taikomas Helsinkio miestui. Dabar patariama tėvams siųsti savo vaikus į Skandinaviją. Iki kovo 15 d. visi vaikai, jaunesni kaip 15 metų, turi būti užregistruoti gyventojų apsaugos įstaigose.

Į Helsinkį atvyko Tautų S-gos komisija iš Ženevos, kuri registruos visus nuostolius, padarytus per puolimus iš oro.

ANGLAI PALEIDŽIA ITALŲ LAIVUS. Didžiosios Britanijos nutarimas paleisti italų laivus su vokiečių anglimi Italijos spaudoje sukėlė aiškų pasitenkinimą. Italų laikraščiai apie tai pranešė stambiomis antraštėmis. Kai kurie italų laikraščiai, vertindami tą staigų britų mostą, pažymi, kad Didžioji Britanija tuo būdu pašalinusi visą eilę galimų kliūčių gerų santykių tarp Italijos ir Didžiosios Britanijos išsiplėtojimui. Dabar jau esąs daug atviresnis kelias palankia dvasia svarstyti italų britų prekybos santykių išplėtimą.

Be to, pasirašyta Prancūzijos - Italijos prekybinė sutartis. Šiai sutarčiai skiriama labai svarbi politinė reikšmė, nes pavyko Prancūzijai su Italija surasti ūkinį bendradarbiavimą karo metu. Daugiausia susitarimui sunkumų sudarė prancūzų valiutos kontrolė, bet šita kliūtis nugulėta, susitarta dėl tarpusavio atsiskaitymo ir dėl ankstyvesnių skolų likvidavimo.

RIBENTROPAS ROMOJE. Vokiečių užsienių reikalų ministras Ribentropas lankėsi Romoje. Ten kalbėjosi su Mussolini ir specialioje audiencijoje buvo priimtas popiežiaus ir Italijos karaliaus.

VOKIEČIAI NELIES AMERIKOS LAIVŲ. Vokietijos karo laivyno viršininkas admirolas Rederis pasikalbėjimo metu su vienu amerikiečiu atstovu pareiškė, kad vokiečių karo laivynas pasistengs neliesti Amerikos Jungtinių Valstybių laivų.

BELGŲ KARO LAIVYNO KORPAS. Belgų krašto apsaugos ministras generolas Denisas pateikė vyriausybei įstatymo projektą, kuriuo numatoma įsteigti belgų karo laivyno korpusą. Prekybos ar žvejybos laivų jūrininkai, kurie iki šiol tarnavo sausumos kariuomenėje, ateityje turės penkis mėnesius tarnauti laivyno korpe. Aukštesnių laipsnių jūrininkai turės tarnauti aštuonis mėnesius. Projekte sakoma, kad karo metu bus mobilizuojami tik tie jūrininkai, kurie bus reikalingi tarnybai laivuose, saugojančiuose Belgijos krantą. Likę jūrininkai ir karo metu dirbs prekybos ar žvejybos laivuose.

RUMUNIJĄ STATYDINASI SUSTIPRINIMŲ LINIJĄ. Labai paskubomis statoma taip vadinamoji Karolio linija, panaši į Mažino, Zigfrido ar Manerheimo sustiprinimų linijas. Ta linija statoma ne nuo SSSR pusės, bet nuo Vengrijos ir Bulgarijos pusės. Dėl to spėjama, kad Bukarešte laikoma visai galimu dalyku susitarti su Maskva visais ginčytiniais klausimais. Tuo tarpu, kai su Budapeštu ir Sofija dėl jų teritorinių reikalavimų iš Rumunijos rengiamasi įvairiems galimams net iki ginkluoto konflikto.

ginamės. Jiems pradėjus didelėmis jėgomis pulti mus iš kito šono, mūsų dalys pasitraukia. Pasiliegame apkasuose aš, Joselis ir Gruzdas. Gaila, kad mano draugai nemokėjo šaudyti iš kulkosvaidžio. Aš, teturėdamas vos vieną sveiką ranką, nebepajėgiu valdyti sunkiojo kulkosvaidžio. Tačiau taip lengvai nepasiduosime. Pagriebęs lengvąjį kulkosvaidį, šaudau iš visų jėgų. Draugai pritaria iš šautuvų. Bet nelaimė — mano kulkosvaidis sugenda. Kas daryti? Griebiuosi ir aš šautuvo. Lenkai puola. Pradeda pulti į Sketerius mūsų artilerija. Sviediniai ėmė kristi net aplink mus, — baigė savo pasakojimą J. Buivis.

1921 m. spalio 25 d. buvo paleistas atsargon. Už savo žygius kautynių laukuose apdovanotas Vyčio kryžiumi. Dabar gyvena Kaune ir dirba plačių geležinkelų dirbtuvėse.
Z. Gerulaitis

NERVAI IR PLIENAS

SU ŠVIESA IR GRANATOM

Kiekvienam kare išgalvojama įvairių naujų karybos būdų. Neutrūksta jų Vakarų fronte, kur eina aštrūs patrulių veikiimai, bet pasirodo dar daugiau Šiaurės fronte, tame savotiškų sąlygų ir didelio kietumo grumtynėse.

Suomiai gali užpatentuoti naują karybos būdą. Jie su sekme jį naudoja pietiniame savo fronte, gūdžiomis Karelijos naktimis.

Pirmyn pasiruošia viskam pasirengęs būrys. Priešakiniai turi rankinius, greit šaudančius ginklus, o taip pat ir nemaža granatų. Šalia jų būna stiprūs vyrai su kažkokiais nematytais prietaisais. . .

Ir visa ta kompanija, slapčiau kaip katė medžioklėn, išslenka į niekeno žemę. . .

Per miškus ir jo tankmes. Karstydamiesi granito uolų briaunomis, šliauždami per užšalusius ežerus. Ir taip per juodą, pilną netikėtumų suomių naktį. . .

Puikiai susipažinę su vieta, daugiausia tam vadovauja iš tos vietos kilę gyventojai — jie prislenka ligi pačių pirmutinių priešų apsaugos lizdų.

Dabar visas tas nakties kareivių būrys pasiruošia.

Staiga vyrai, nešę tuos minėtus nepaprastus prietaisus, pasirodo. Jie uždega stiprius šviesosvaidžius. Sausos baterijos čia pat ir akinančios šviesos ruožas įsikerta į postą. Tuo pačiu metu trenkia granatos, į šviesos apakintą priešą suloja automatiniai šautuvai ir lengvieji kulkosvaidžiai. Suomiai puikiai mato taikinį, bet apšviesti stiprios šviesos priešai turi tik užsimerkti. . . Jie nieko negali momentui prieš save matyti, kaip tik spindinčią saulę. O ar į ją galima žiūrėti.

Dabar suomiai staigiai puola ir pereina į durklų kovą, kad užimtų tą postą. Ir taip visame fronte gerinant dienos metu prarastas pozicijas.

Toks yra karas šiaurėje!

TIKRASIS KARAS ORE

Jei aname Didžiajame kare (1914—18 m.) aviacijos susidūrimai ir kovos ore turėjo tam tikrą romantišką aureolę, jei kovojantieji viens kitam pamosuodavo rankomis išsiskiriant, arba nepuldavo, jei matydavo, kad priešui sugedo kulkosvaidis, tai šiandien šis karas turi kietesnį ir aštresnį charakterį.

Šių reportažų autoriui teko išgirsti vieno žymaus vokiečių lakūno nuomonę ir išpūdžius apie dabartinės oro kautynes.

„Šiaurės jūros pakrantėje stovintieji gali dažnai matyti kautynes viršum vandens tarp anglų ir vokiečių.

Kova yra kieta ir greita. Viena pusė turi nugalėti. Jau yra buvę atsitikimų, kad pilotas, iššokęs su parašiotu iš sugadinto lėktuvo ir besileidžiantis savojon žemėn, yra užpuolamas ir iš priešų lėktuvo kulkosvaidžių nušaujamas. Lakūnas yra brangsnis taikiny, kaip lėktuvas.

Šiame oro kare dar kartą patikrinta mintis, kaip yra brangus prityręs lakūnas.

Vokiečiai taikos metu turėjo 9 žmonių treniruotės eskadrilę. Ši eskadrilė prieš karą stovėjo naikintojų mokykloj ir vedė nuolat oro kovas, treniruotės pobūdžio su jaunaisiais lakūnais.

Ši 9 žmonių eskadrilė buvo tikra, to žodžio prasme, įsimiklinusi viskam. Ir ką jūs manot! Šiandien ji turi 27 pergales ore ir nė vienas vyras iš tos eskadrilės dar nežuvo.

Šiame kare pasireiškia dar vienas būdingas požymys. Jei tik paleidžiamas jaunas lakūnas į pirmąsias oro kautynes, jis jas atlieka puikiausiai. Bet jei tik oro kautynių per pirmąjį skridimą yra daugiau, jaunieji lakūnai labai įsikarščiuoja ir juo toliau, tuo darosi mažiau atsargūs ir dažniausiai per arti priskrenda ir susiduria su priešų.

Šiame oro kare susidūrimų tarp vokiečių ir anglų yra nemažas procentas. Ir jis išimtinai sudaromas tik jaunųjų lakūnų, kurie būtinai nori priskristi kaip galima arčiau ir numušti priešą. . .

Vokietijoj naikintojai dažnai keičiami. Dvi savaites pasikauna vienoj vietoj, o paskui mainomi. . . Ir kaip greit priešas pajaučia, kada veikia eskadrilė, sudaryta iš senųjų lakūnų, ir kai veikia iš jaunųjų.

Senieji dirba tikrai ir negrįžta be laimėjimų. Priešas nustoja skraidyti. Kai tik pastatoma eskadrilė iš jaunųjų lakūnų, tuojau vėl prasideda priešų bombonešių ir žvalgybos lėktuvų reidai į čia. Ir taip bandoma laimėti.

Anglų lakūnai jauni. Iš kolonijų atgabenti australiečiai, zelandiečiai ir kt. akiplėšiški, savo verte ne per aukštai stovį, ir dažnai palydį savo galvas. Tačiau prancūzų naikintojai yra tikri meisteriai ir ore kovoja labai puikiai. Tai yra stiprūs priešai vokiečiams.

LĖKTUVO DRAMA NIEKENO

ŽEMĖJE

Plačiai rašėme apie vieno vokiečių žvalgybos lėktuvo dramą. Šis dviejų motorų Heinkelis skrido viršum Mažino tvirtovių zonos, apšaudomas artilerijos. Jis atlikinėjo fotografavimą ir tai buvo pavojinga tiems, kuriems priklausė linija. Ypač, kad užpakalyje jau kelioliką dienų, kaip buvo įrengiamos naujos artilerijos baterijų ugniavietės. Paskutiniu metu siautėjo blogas oras ir aviacija menkai galėjo fotografuoti. Dabar žvalgybos lėktuvas, mažas, spindintis taškas kelių tūkstančių metrų aukštumoje, galėjo puikiai padaryti visų įtvirtinimų nuotraukas ir jas pristatyti savo štabui.

Mažos ir didelės patrankos lojo, oran išmesdamos daugybę mažų debesėlių, kurių kiekviena buvo ne kas kita, kaip šimtai skeveldrų, galėjusių žaloti ar net sunaikinti lėktuvą.

Tačiau lėktuvas atrodė nepažeidžiamas ir vis skrido toliau. . .

Keturi juodi siluetai metėsi iš viršaus, nuo saulės pusės. Tai prancūzų naikintuvų grupė, kuri užskrido į šį rajoną, darydama rytmetinį oro medžioklės skridimą. Ji dabar pastebėjo žvalgybos lėktuvą ir puolė jį.

Dangus buvo visiškai grynas ir spindintis. Tūkstančiai akių sužiūro į tą kovą.

„Maranai“ puolė iš viršaus, apipylė kulkosvaidžių ir patrankėlių ugnimi žvalgybinį lėktuvą, prasmigo apačion, o tada pasikėlė ir vėl puolė.

Tikra oro kovos nuotrauka: staiga pasirodė

Heinkelis lankiniais posūkais bandė išvengti ugnies. Visi lėktuvai sukosi rate — didysis Heinkelis ir maži, greiti Maranai. Kalendami visais turimais ginklais.

Tačiau jėgos persvara buvo per daug aiški. Prancūzų naikintuvai pasidalijo: du puolė iš viršaus, o du iš apačios. Lėktuvas pro lėktuvą pralėkdavo kaip kibirkštys.

Vienas iš Maranų labai galinga ugnimi ir iš visai arti puikiai pataikė į Heinkelį. Užpakalyj, viršutiniame lizde saudęs kulkosvaidininkas buvo užmuštas vietoje. Antrasis naikintuvas keliom kulkom iš karto perskrodė ir antrąjį Heinkelio vyrą, kuris gulėjo lėktuvo dugne ir pro skylę jame atmušinėjo puolimus iš apačios.

Dabar šis lėktuvas galėjo gintis tik iš priešakio.

Neutrūkus iš vieno Heinkelio motoro pasirodė juodų dūmų kaspinas. Užsidegė alyvos aušintuvas. Akimirka galėjo visa mašina pavirsti ugnies kamuoliu.

Lėktuvo žvalgas, sėdėjęs priešakyje, stiklinėje Heinkelio nosyje, buvo sužeistas į koją. Iš keturių vokiečių lėktuvo vyrų tik vienas liko sveikas — puskarininkis pilotas.

Jis pastatė mašiną žemyn ir smigo apačion, norėdamas pasprukti iš naikintuvo.

Neutrūkus lėktuvas, vilkdamas paskui save dūmų uodegą, atsidūrė prie pat žemės. Tai buvo kažkoks krūmokšliais apaugęs slėnis, esantis niekur kitur, kaip niekeno žemėje, tarp Mažino ir Zigfrido linijų.

Su triukšmu pilotas sodina sunkią mašiną į slėnį. Mašina pašliaužia žeme ir sustoja. Abu gyvi: vairuotojas ir žvalgas. Išsoko iš mašinos. Abu jie mato, kad du kiti lėktuvo draugai kabo savo sėdynėse nebegyvi.

Tada greit jie šauna į savo lėktuvą uždegamąją raketą. Vienu momentu iš stambaus dviejų motorų Heinkelio blykstelėja ugnies stulpas. O abu vyrai šoka ir bėga savojon pusėn, į netoli esantį mišką.

Netoli pasitaiko prancūzų priešakinis postas. Iš jo prancūzų kareiviai lengvųjų kulkosvaidžių ugnį nukreipia į abu lakūnus.

KARO VEIKSMAI

ŠIAURĖS FRONTAS

Leningrado karo apygardos štabas savo komunikatuose praneša, kad kovo 4 d. raudonoji armija Karelijos sąsmaukoje užėmė Uransario salą, kurioje yra sutvirtintas miestas Ura, be to Taikarinsario salą Vipurio įlankoje ir kelis kaimus. Ura sutvirtinimuose raudonoji armija paėmė tris baterijas toli šaudančių patrankų, daug kulkosvaidžių ir municijos. Kovo 5 d. Sovietų Sąjungos kariuomenės daliniai Karelijos sąsmaukoje užėmė Ravansario salą su to paties vardo miestu ir Suonionsario salą Vipurio įlankoje. Į šiaurės rytus nuo Vipurio rusų kariuomenė užėmė Netalios vietovę, esančią už kilometro nuo Karisalmio geležinkelio stoties. Per oro kautynes buvo numuštas 21 suomių lėktuvas.

Kovo 7 d. šiaurėje Sovietų Sąjungos kariuomenė užėmė Nautsio miestą, esantį už 153 kilometrų į pietus nuo Petsamo. Ladogos ežero šiaurinėje dalyje SSSR kariuomenė užėmė Maksimansario, Petajasario, Pajminsario ir Honkasario salas. Rusų aviacija numušė 15 suomių lėktuvų.

Kovo 10 d. Sovietų Sąjungos kariuomenė užėmė Viipurio įlankoje esančią Varjesario salą ir Nisalahčio miestelį, esantį vakariniame tos pačios įlankos krante. Prie Ladogos ežero Sovietų kariuomenės daliniai užėmė Vuoratsaus salą. Sovietų Sąjungos aviacija numušė aštuonius suomių lėktuvus.

Suomių kariuomenės vadovybės pranešimuose sakoma, kad kovo 3 d. suomiai numušė 4 rusų lėktuvus. Kovo 4 d. kautynėse prie Kuhmo suomiai atmušė rusų puolimą ir rusai neteko apie 500

lauja didelio greitumo, kieto kirčio ir oro laimėti.

Patruliai nužiūrėjo labai gerai įtvirtintą prieš kulkosvaidžių lizdą, kurio ugnis siekė čia esantį vieškelį ir juo kasdien vykstantį maisto pristatymą.

Artillerija sukcentravo ugnį į tą lizdą. Tuo pačiu metu, kai sviediniai vertė lindėti blindaže po žeme, pionieriai baltai nudažytais šalmais ir baltais apsiaustais nušliaužė ligi vielų kliūčių. Čia jie labai greit pakasė kelias minas.

Paskui atsitraukė saugion vieton. Minas susprogdino. Per vielas buvo padarytas plyšys.

Artillerija vėl talkininkavo ir slopino priešą, kai pionieriai prislinko spygliuotos užtvaros plotą ir atsirado žemėje prieš blindažą.

Išnaudodami kiekvieną kupstą ir duobelę, puolantieji prislinko kaip galima arčiau. Nors aplink kapojo sniegą kulkosvaidžiai ir net savos artillerijos granatų skeveldros, bet jie ėjo pirmyn, vilkdami granatas, pistoletus ir dar kai ką...

Paskui staiga pagal raketą artillerija nutyla. Granatos sviedžiamos pirmyn. Tuo pačiu metu į darbą paleidžiami liepsnosvaidžiai. Ilga, purkščianti gysla tryška smulkiais lašais ir sudaro ugnies uždangą prieš pionierius. Jie veržiasi dar toliau, kerta iš automatinių šautuvų, apmeta granatomis ir švaistosi su liepsnosvaidžio liežuviomis...

Dūmų ir ugnies deginami ir troškinami, iš blindažo priversti pasitraukti priešo

karių. Taip pat numušti 3 rusų lėktuvai.

Kovo 8 d. pranešimuose sakoma, kad Karelijos sąsmaukoje, Vipurio bare, suomių artillerija sunaikino daug rusų tankų, 8 patrankas ir 2 šarvuotus automobilius. Pakolos linkmėje rusai neteko apie 400 karių. Į šiaurės rytus nuo Ladogos ežero rusų puolimas, nukreiptas prieš Kolanjokį, buvo atmuštas. Čia rusai kovos lauke paliko apie 2.000 užmuštų karių. 6 rusų lėktuvai buvo numušti.

Kovo 11 d. suomių pranešimuose sakoma, kad kovo 11 d. rusų mėginimai išplėsti frontą Vipurio įlankos šiaurės vakarų dalyje buvo sutramdyti. Karelijos sąsmaukos vakarinės srities ruožuose suomiai atrėmė rusų puolimus. Į šiaurės rytus nuo Ladogos ežero priešas puolė keletą kartų prie Uomos ir su didelėmis pajėgomis puolė Kollanjolą. Ten rusų mėginimai pasistūmėti į priekį taip pat buvo sutramdyti.

Suomių aviacija sėkmingai žvalgėsi Sovietų Sąjungos teritorijoje toli už fronto linijų. Suomių lakūnai apmėtė bombomis ir apšaudė iš kulkosvaidžių rusų kariuomenės dalinius, tankus ir gurguolę Suomijos įlankos salose. Kelios dešimtys Sovietų Sąjungos vežimų buvo sunaikinta. Suomiai numušė šešis rusų lėktuvus.

VAKARŲ FRONTAS

Vokiečių DNB praneša, kad vienas žvalgybos būrys į pietų vakarus nuo Mercigo paėmė 16 anglų karių ir nelaisvę. Susirėmimas įvyko Prancūzijos teritorijoje.

Kitomis žiniomis, anglų hidroplanas pastebėjo vokiečių laivą „Uragvai“ 5800 tonų ir pranešė kreiseriui. Vokiečiai, pastebėję anglų kreiserį, savo laivą pataikė.

(Toliau skaityk 328 psl.)

kareiviai taip greit, kad net kulkosvaidžius ir municiją palieka.

Ugnies lizdas paimtas!

Su liepsnosvaidžiais ir granatomis...

PRANCŪZŲ
TALKININKAVAI

talkintuvams, vokiečių lėktuvai (kaireje)

Tik nuostabi laimė padeda abiemis bėgliams. Kulkos kerta aplink, bet nepataikė... Jie suspėja pasislėpti.

Prancūzų patrulių dalinys bando persekioti ir paimti nelaisvėn bėgančius, bet šie (ir sveikasis, o taip pat ir sužeistasis) suspėja prisitarti ligi savo priešakinio posto.

Vokiečių priešakinio žvalgybos posto karininkas išsoka sutikti lakūnų. Sužeistasis, pamatęs, kad pasiekė savo kelionės tikslą, dabar nuo didžiojo jėgų įtempimo nustoja sąmonės... Tačiau viskas tvarkoj. Patrulio vyrai jį pakelia, padaro neštuvus ir neša. Abu savo uždavinį įvykdė, kaip lėmė susidariusios sąlygos. Negalėdami grįžti oru, grįžo žeme, ir savo lėktuvą sunaikino, kad nepatektų priešui.

Taip turi padaryti visi kariautojai, nes patekęs priešui ginklas yra nukreipiamas į jį patį...

VAKARUOSE IMA UGNIES LIZDĄ!

Vakarų fronte įtvirtintos juostos (dabar populiariai vadinamos nepereinamomis tvirtovėmis) ne kas kita, kaip didelio pločio, 30—60 kilometrų, juosta, kurioje visko yra. Priešakyje žemėje išrausta priešakiniai patrulių lizdai ir retos spygliuotų vielų eilės, užpakalyje betoninės aikštelės ir geležinkeliai sunkiosioms mortyroms ir toli šaudančioms patrankoms.

Šiuo metu dažnai patruliai „čiupinėja“ pačią tos tvirtovės kaktą — priešakinius žvalgų lizdus ir stebėjimo postus. Nuo karo pradžios jau pusė metų. Ir Vakarų fronte, kur buvo pradžioje tik žolė išgulėta budinčių slapukų, dabar jau suspėta įrengti geri ir tvirti kulkosvaidininkų lizdai, prieš kuriuos yra ištemptos didelės spygliuotų vielų kliūtys. Tačiau paimti tokį priešakinį lizdą, kuris, paprastai, įrengtas geroj sekimo ir šaudymo vietoj — niežti kiekvienam nagai.

Štai jums realus vaizdas iš dabartinio, tyliojo momento Vakarų fronte. Nors pranešimuose rašoma:

— Įvyko tik paprasti patrulių veiksmai. Tačiau tie paprasti veiksmai reika-

MOKYKLAI IR

KARIUOMENĖ

TRYS ŠŪVIAI

Šešta klasė surikiuota šaudymui. Į taikinius bėgioja neramūs ir nervingi žvilgsniai.

Antanas, kuris visuomet gerai šaudo, bet dar daugiau giriasi, linksmai kužda savo draugu Jonui.

— Žinai, drauge, per Kalėdų atostogas išėjom su dėde medžioti. O jis geras šaulys. Štai pamatėm du kiškis. Dėdė ir sako: „Tu Antanai šauk kairijį, o aš dešinijį“, — ir abu pradėjom taikytis. Aš tik pykšt — ir kiškis keberiokšt. Dėdė nepataikė. „Pfu. Sena strielba“, ir vėl pradėjo taikytis. Tada aš tik antrą kartą pykšt, ir gal už kokio kilometro kiškis išsitiesė. Dėdė ir stebisi. „Gerai šaudai. Aš tavo metų nežinojau už kurio galo imti“. Taigi per atostogas ir kiškienos valgiau.

— Bravo, Antanai, parodysi ir šiandien ką gali, — ir slaptinai šyptelėjo. Toks šyptelėjimas reiškė naują ir dėmesio vertą sumanymą.

— Ramiai! Pagarba tiesiog!

Visi išsitempia prieš ateinantį leitenantą.

Pirmoji pamaina prisispaudė prie šautuvų, kurių kryptukai ieško dvylikos. Už jų nugaros patenkintas šypsosi Antanas. Jis — sekantis.

— Petrai, tik ša. Aš Antanui paduosiu tuščią tutelę. Tu dabar paėmęs neištumk, — šnypšteli Jonas.

— Gerai, — po valandėlės ateina atsakymas.

Antroji pamaina. Antanas užtikrintai paima šautuvą. Jonas paduoda tutelę sakdamas:

— Jau kad būt dvylika.

— Duosis matyt, duosis matyt, — be jokio susirūpinimo su tam tikru išdidumu atsako.

Klekt pirmas šūvis. Po jo du garsesni ir visų akys nukrypsta į taikinius, nuo kurių jau aidi pranešimas.

— Pirmas — aštuoni aukštai. Antras — vienuolika. Trečias —?

Čia sustoja ilgesnį laiką.

— Dvylika, — pamano Antanas.

— Nėra, — galiausiai praneša.

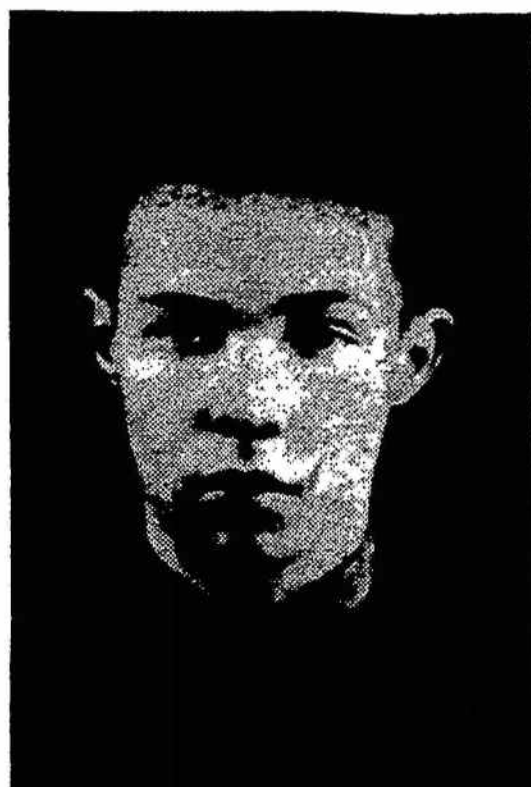
— Dievo langas, — kažkas tyliai, tyliai užgieda iš užpakalio.

Su visu susikaupimu Antanas nusitaiko abu paskutinius, o pranešimas toks pat liūdnas.

— Nėra. Nėra. Trys nuliai.

Jonas patenkintas mirkteli Petru. Jie abu kaltininkai dabar su nepaprastu stropumu imasi darbo.

Pro langą žvelgia Marytės akys. Per darbėlių pamoką ji, karts nuo karto pakėlus akis nuo siuvinio, pažiūri, kaip jos riteriui sekasi. Dabar abiejų akys

Leonas Matuzevičius, biržietis moksleivis, „Kario“ eilėraščių konkurse laimėjęs I premiją

Lygis Vilniun

Vladas Jovaiša

Dangus lediniais žiedais pravirko,
Ir žemė šaltyj mirė.

Pro mano tėvo šiaudinę pirkią
Į Vilnių ėjo vyrai.

Kur tik jie ėjo, rūtos žaliavo,
Žiedai į žemę biro.

Žiūrėjo tėvas ant gonkų klevo,
Kaip Vilniun eina vyrai.

Jausmai kur veda, širdis ko trokšta.
Kelias nuplūdo vyrai.

Ties Gedimino didingu bokštu
Jų vėliavos nusviro.

Paskui lig vieno vyrai sukluo —
Visi prie Aušros Vartų.

Tiek džiaugsmo, laimės, pakilęs ūpas
Buvo visiems tą kartą.

Eilėraštis, laimėjęs III premiją.

susitinka, ir susigėdęs Antanas įsimaišo tarp draugų.

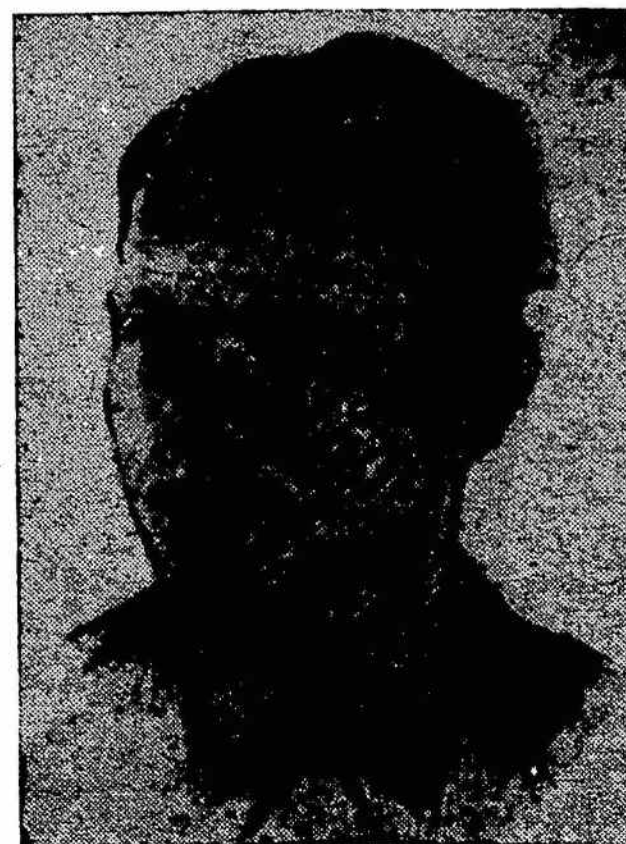
— Šuniška gėda. Nesuprantu ką per šautuvas.

Iš to šautuvo Simas išpyškino du kartu po dvylika.

— Tikrai nuostabu, — burbtelėjo Antanas, o Simas lengvai atsiduso.

Jonas per pertrauką jau spėjo atraportuoti Marytei Antano pasisekimus, tuo tarpu kai tas pasilenkęs suole vartė statutą G-30.

Tik kitą pamoką paslaptis išplaukė į viršų

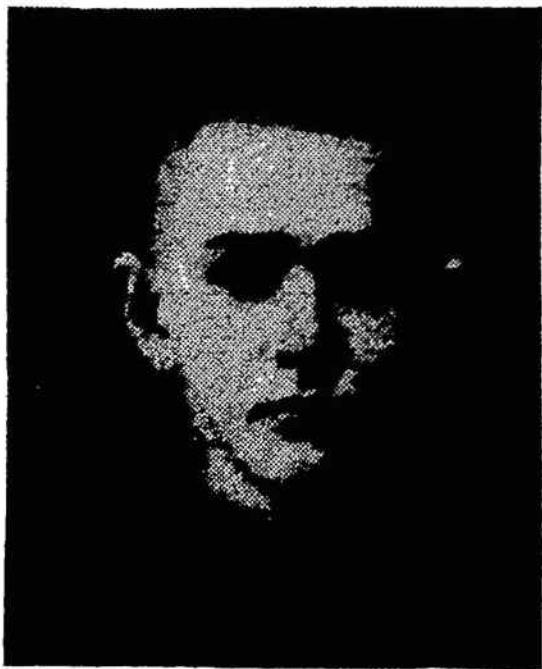

Alf. Docius, laimėjęs II premiją

**BAIGĖSI 1940 M. „KARIO“
PLATINIMO KONKURSAS**

Įtemptas moksleivių „Kario“ draugų-platintojų darbas jau baigėsi. Buvo idėta daug pasišventimo ir rūpestingumo. Ypač gražiai pasirodė naujieji platinotojai, kurie žūt-būt norėjo nugalėti igudusius šiaulių, Kėdainių ir Panevėžio platinotojus. Ir štai Vilkaviškiui pasisekė aplenkti Panevėžį ir konkurse užimti jo vietą. Galutinai rezultatai atrodo taip.

I vieta — Šiaulių berniukų gimnazija, 247 prenumeratoriai. Platintojas — moksl. V. Ivanauskas.

Vladas Jovaiša, ukmergiškis, eil. konkurso III premijos laimėtojas

II vieta — Kėdainių gimnazija, 123 prenumeratoriai. Platintojas — karinio rengimo instr. Ant. Keblys.

III vieta — Vilkaviškio gimnazija. Platintojas — insp. B. Palekas.

Platintojams paskirtas nuošimtis nuo bendros išplatintų prenumeratų sumos ir knygu, kurios kovo mėnesio bėgy bus išsuntinėtos laimėtojams!

SKAUČIŲ VADOVIŲ SĄSKRYDIN

Kaunan buvo suvažiavę apie 120 skaučių vadovių. Svarstyti šimet itin gausėją darbą sąryšy su Vilniaus atgavimu.

BIRŽAI

Paskutiniu laiku, Biržų VI. L. E. J. Radvilos laivas buvo kiek apmiręs, kadangi buvo likę mažai narių. Pasitraukus mok. Andrejauskui iš laivo vado pareigų, dabar jam vadovauja valt. O. Tautkus. Dabar laive yra 6 valtyys su maždaug 40 jūros skautų.

A.

DOTNUVA

Veiklus moksleivių šaulių būrys

Dotnuvos Amatų Mokyklos šaulių būrys įsisteigė skaityklą, kuri veikt pradėjo vasario 21 dieną. Įsteigti skaityklai daugiausia pastangų padėjo būrio vadas. Į skaityklą ateina 10 laikraščių, kurių tarpe 3 dienraščiai.

Ant. Arlauskas

KĖDAINIŲ V. GIMNAZIJA

Paskutiniu laiku gimnazijos vitrinoje pasirodė sieninis šaulių moksleivių laikraštis. Šio laikraščio turinys skirtas vasario 16 d. Be to, yra daug ir satyros, jumoro, eilėraščių ir t. t.

Vyt. Švedas

99 VIDURINĖS MOKYKLOS

Paskutiniaus duomenimis Lietuvoje yra 99 vidurinės mokyklos. Jų 27 — progimnazijos, 72 — gimnazijos.

Broliui vilniečiui

A. Rigmundas

O mylimas, brangus Vilnieti
Nuo Dukšto, Varėnos, nuo Švenčionėlių,
Mus šiandie dirbti, kurt, mylėti
Nauja aušra naujai prikėlė.
Naujai liepsnoja mūs krūtinės jaunos
Dėl Vilniaus žemės, miesto Gedimino —
Nauji aruodai naujo darbo kraunas,
Ir kraują gyslose nauja dvasia gairina.
Tiek metų kentęs, laukęs ir svajojęs,
Tu Vilniaus Rinktinės pulkus matei,
Kaip plieno gretos ėjo, jojo,
Iškėlę drąsiai vėliavas aukštai...
Nuo Turmunto lig Ulos upės
Per kraštą perėjo žinia laisva, plati —
Laisvoj šaly džiugiai prašneko lūpos:
„Bendroj kovoje žydės kaip saulė ateitis!“
Ir dar tvirčiau, kiekiau suspaustos rankos,
Tvirtesnis žingsnis, taktas ir daina...
Mūs tankai, šautuvai, lėktuvai ir patrankos —
Galingo ryžto viltys ir liepsna!
Mus jungs visus į vieną tvirtą kūną
Viena mintis, viena svajonė ir malda —
Teplieks žaibai, tegriauš perkūnai,
Nebus lietuvis vergu niekada!

L. Vainikonis, Kauno IV gimn., laimėjęs IV premiją

KAUNO VI GIMNAZIJA

Per kar. rengimo pamokas mokomės šaudyti. Šaudome šrateliais. Šaulių visokių pasitaiko: ir į „nulį“ pataiko, ir trisdešimt penkis per tis kartus padaro.

Gimnazijoje yra berniukų ir mergaičių šaulių būriai. Truputį anksčiau įsikūrė degazatorių komanda. Zg.

UKMERGĖS MOKYTOJŲ SEMINARIJA

Šaulių oro sekcijos kursai vyksta du kartus į savaitę. Dėsto mokiniai B. Juodviršis ir L. Jonušis (abu C pilotai).

Daugelis narių per būrio vadą ir kar. rengimo instruktorių užsisakė daug šratelių ir or. šaud. šovinių, taip pat kar. vadovėlių, statutų ir kt.

Nuo kovo m. 15 d. visi nariai įpareigojami nešioti nario ženklą. P. D.

VILNIUS

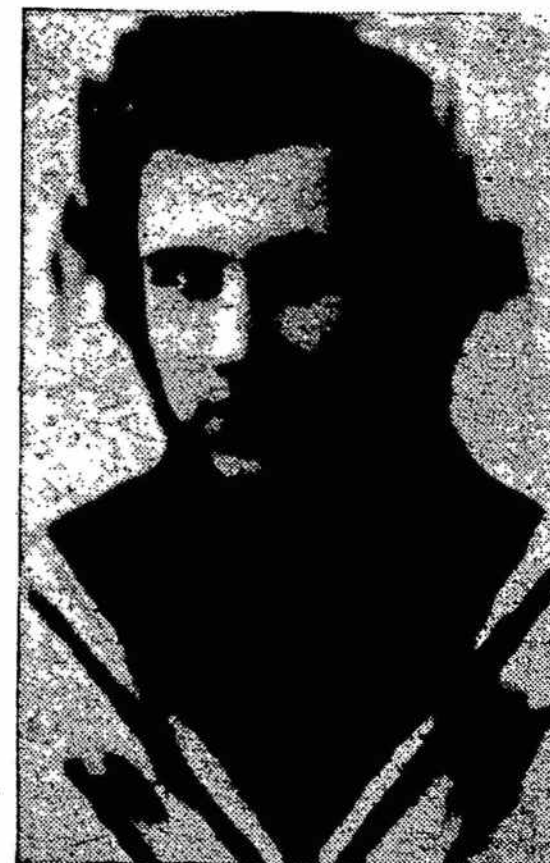
Įsteigtas aviacijos būrelis

Steigiamajam susirinkime dalyvavo visų klasių mokiniai. Susirinkimą atidarė K. Kulbiras, mok. leit. Ptašinskas. Į būrelio valdybą įėjo J. Švedas, B pilotas, pirmininku, V. Kadrilauskas, M. Mikšys ir A. Skrebutinas. M.

KRETINGA

Šauliai mūsų gimnazijoje, vadovaujami kpt. Janušonio, veikia antri metai. 11. 25 turėjome susirinkimą. Išrinkome būrio tarybą: pirm. — A. Fronckevičius (VII), šviet. vad. — P. Plušas (VII), sekr. — K. Telšinskas (VII) ir išd. J. Aleksandravičius (VI). Reviziją sudaro: P. Sabaliauskas (VI), A. Prakašas (VI) ir Baltakis (VII).

Filius agri.

Stud. B. Balaišis, laimėjęs V premiją

Pirmasis karinės propagandos vakaras

Kovo 7 d. Kaune, Karininkų Ramovės salėje, Sąjunga Ginkluotoms Krašto Pajėgoms Remti suruošė platų pirmąjį karinės propagandos vakarą. Jį atsilankė krašto apsaugos ministras b. gen. K. Musteikis, žemės ūkio ministras J. Audėnas, laik. einas kariuomenės vado pareigas d. gen. V. Vitkauskas, karo aviacijos viršininkas b. gen. A. Gustaitis, nemažas būrys karininkų ir visuomenės atstovų. Vakara pradėjo Sąjungos Ginkluotoms Krašto Pajėgoms Remti centro valdybos pirmininkas ats. plk. lt. P. Gužas, kuris ta proga tartame žodyje išskėlė kariuomenės, šaulių ir visos tautos materialinio ir moralinio apsiginklavimo būtinumą ir pranešė, kad sąjunga karinės propagandos vakarus organizuos visame krašte, tuo siekdama ugdyti mūsų visuomenės dvasinį atsparumą.

Ilga ir išsamia kalba apie šlandieninę mūsų būklę ir visuomenės uždavinius pasakė vidaus reikalų ministras ats. b. gen. K. Skučas. Ministras, be kitko, nurodė, jog mūsų tautos jėga glūdi visuomenės susipratime ir valstybės organizmo patvarume. Todėl reikia į kiekvieno tautiečio protą ir sielą įspausti sąmoningo susiklausymo, drausmingumo ir kariško ryžtingumo mintį ir tikėjimą lygiai savimi, lygiai savo tauta ir valstybe. Kiekvienas, kad ir mažiausias, techniškai ginklas yra kelis kartus pajėgesnis, vertingesnis ir efektingesnis, kada jį vartoja ir valdo morališkai tinkamai paruoštas, dvasiškai ir fiziškai atsparus, sąmoningai įpratęs paklusti drausmės ir tvarkos dėsniams karys. Tolygus tokiam kariui turėtų būti ir kiekvienas pilietis, ar jis veiks tikrosios kariuomenės dalinio sudėtyje, ar bus visuomeniškoje piliečių organizacijoje, ar, pagaliau, dirbs atskirai individualiai. Menkai galės būti naudingas ir pajėgus naujoviškiausias, geriausias ir stipriausias ginklas, jeigu jis pateks į dvasiškai ištižusio, drąsos netekusio, morališkai paliegiusio, jausmams ir pomėgiams pasidavusio arba išlepinto žmogaus rankas.

Ministras ats. b. gen. K. Skučas toliau nagrinėjo mūsų praėties atsparumo klausimus, o palietęs mūsų ateitį, pažymėjo, kad kuriat Lietuvos ateitį, mes nuolat prieš akis turime turėti vieną didžiausią sąlygą: stiprią valstybės organizaciją ir mokėjimą pasiduoti vadovaujančių valiai. Visuomenės organizacijų uždavinys gi yra jungtis į bendrą visuomeninio ir kultūrinio darbo talką, imantis savo veikimo pagrindą valstybinę tautiškai kultūrinę programą. Išnagrinėjęs mūsų valstybiškumo ir patriotizmo pobūdį, nurodęs svarbiausius valstybės uždavinius ir mūsų ligšiolinius atsiekimus dvasinės ir materialinės kultūros srityse, ministras ats. b. gen. K. Skučas perėjo prie lietuvių tautos dvasinio kapitalo, pabrėždamas:

— Dvasinių ir medžiaginių tautos turtų kūryboje šiandien turime dalyvauti visi kartu ir kiekvienas atskirai. Visi turėtume dalyvauti ir tautos bei valstybės stiprinimo darbe, neatsižvelgiant nė socialinės nė medžiaginės savo padėties. Toks dalyvavimas bendrame tautos kūrybos darbe turėtų būti pozityvus, konkretus, visiems įprastas, kasdieniškas. Jis turėtų reikštis artimai bendradarbiaujant atskiriems visuomenės sluoksniams, lygiai ir atskiriems žmonėms, artimame ryšyje su valdžios organais ir atskirais jos pareigūnais. Visa tai, kas pasireiškia tautoje ir valstybėje neigiamo, destruktivaus, griaušančio, su tuo turi kovoti ne tik valdžios organai, ne tik policija, bet ir kiekvienas pilietis, kiekvienas tautietis, didelis ir mažas, senas

ir jaunas, vyras ir moteris. Kovoje prieš piktus gandus, svetimos valstybės agentus ir jų diversantiškus veiksmus, valdžios ir valstybės autoriteto žeminimą kiekvienas sąmoningas lietuvis kviečiamas būti aktingas ir tuo prisidėti prie krašto nepriklausomybės stiprinimo darbo.

Po vidaus reikalų ministro ats. b. gen. K. Skučo kalbos turiningą referatą apie tautos moralinį apsiginklavimą skaitė rašytojas K. Binkas, išskeldamas kariuomenės ir tautos vieningumą, kaip mūsų tikrojo dvasinio ir karinio pajėgumo sąlygą.

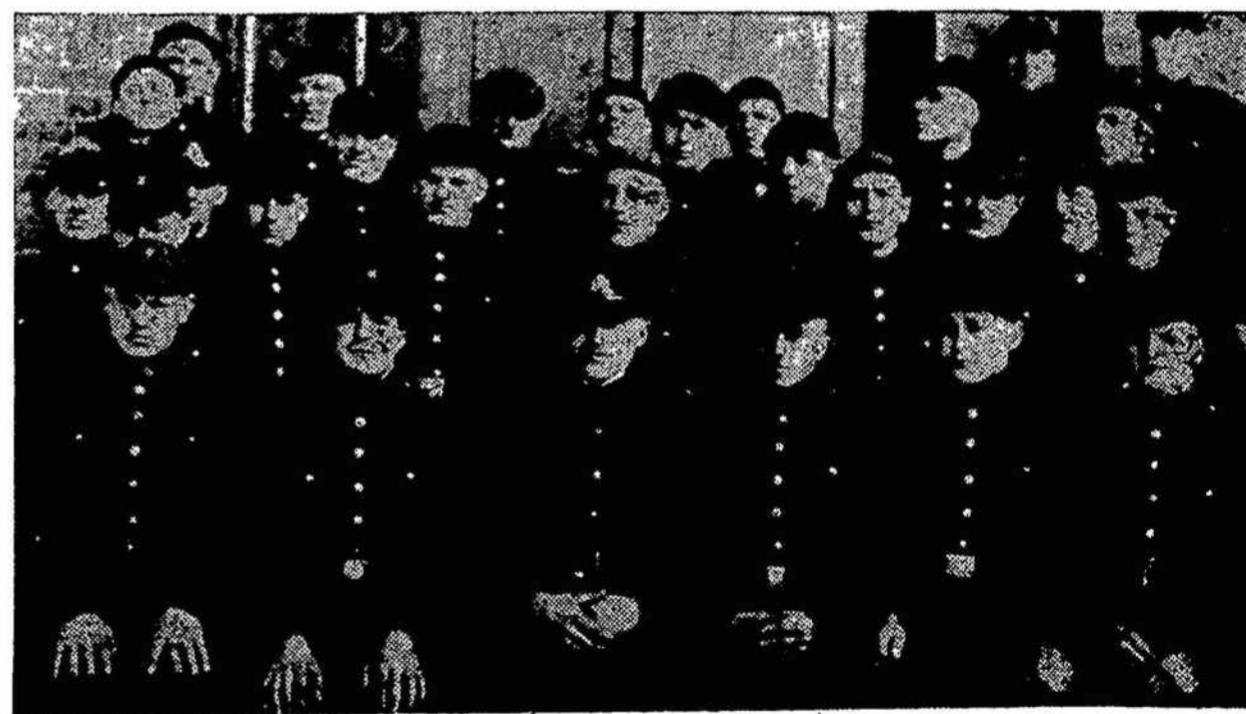
Propagandos vakaro meninėje dalyje karinio ir patriotinio turinio dainas dainavo Valstybės Operos solistė J. Augaitytė, vyrų balsų kvartetas ir Karo Mokyklos kariūnų choras, pritariamas Karo Muziejaus orkestro. Dramos artistė O. Rymaitė ir poetai L. Gira ir A. Miškinis deklamavo karinio turinio eilėraščius.

Vakaras praėjo kariškumu persunkta nuotaika. Jį uždarė Sąjungos Ginkluotoms Krašto Pajėgoms Remti centro valdybos pirmininkas ats. plk. lt. Gužas. Artimiausiu metu karinės propagandos vakaras įvyks Vilniuje.

2-ji „Kario“ talka prasideda

Atvykus į dalis jauniems kareiviams, iš savo platiniojų vėl pradėdama gauti naujų „Kario“ prenumeratų nuo kovo 1 d.

Iš j. psk. Petro Eivos — 26 pren., j. psk. V. Lukošiaus — 18 pren., psk. Br. Jocius — 10 pren., vrš. Bernoto — 23 pren., psk. Aleškevičiaus — 41 pren., vrš. Radkevičiaus — 12 pren., psk. Kleizos — 21 pren., j. psk. Davičiko — 22 pren., gr. Z. Nuoliaus — 7 pren., vrš. Kirkilos — 3 pren., j. psk. Juralevičiaus — 5 pren., j. psk. B. Brazdžionio — 45 pren., j. psk. A. Liaudanskio — 10 pren., j. psk. St. Gedvilos — 48 pren., j. psk. Janušonio — 10 pren., psk. Menkeliūno — 11 pren., gr. L. Kančiausko — 20 pren.

2. PP 4. kuopos kareivių būrelis, išsirašęs „Kari“

(Atkelta iš 325 psl.)

degė ir sušoko į gelbėjimosi valtį. Tai jau 31 vokiečių laivas, kuris pasiskandina pats.

Anglai numušė dar vieną vokiečių lėktuvą Henkelio tipo, kuris buvo atskridęs į Anglijos pakraščius. Anglai skraidė vakarinėje Lenkijoje. Lėktuvai išskrido iš Anglijos dar su šviesa ir atlikę uždavinį, anksti rytą nusileido Prancūzijoje, tuo būdu perskridę 4200 km. Virš Poznanės lėktuvai, apsukę ratą, numetė daug lenkiškų atsišaukimų. Skrisdami į Lenkiją, tik vienoje vietoje buvo apšaudyti ir pastebėję tik vieną vokiečių lėktuvą. Berlyną anglai

perskridę aštuntą kartą. Prie Borkumo salos anglų bombonešiai paskandino tris nedidelius vokiečių laivus ir vieną laivą prie Syl salos.

Prancūzijos laivyno ministras Kampinkis buvo sukviestas spaudos atstovus, kuriems jis padarė šešių karo mėnesių jūros karo apžvalgą. Ministras pareiškė, kad vokiečiai nenuskandino jokio prancūzų karo laivo. Daugiausia vokiečiai puolė prancūzų prekybos laivyną. Vokiečių povandeniniai laivai ir minos nuskandino 15 prancūzų laivų, 71.500 tonų bendro talpumo. Kampinkis pabrėžė, kad beveik už kiekvieną nuskandintą prancūzų prekybos laivą prancūzai yra

nuskandinę po vieną vokiečių povandeninį laivą. Iš viso, pasak ministro, prancūzų oro ir laivyno pajėgos nuskandino apie 12 vokiečių povandeninių laivų. Toliau Kampinkis palygino sąjungininkams ir neutraliems kraštams padarytus jūroje nuostolius, pabrėždamas, kad nuo praėitų metų gruodžio mėnesio neutralioms valstybėms buvo padaryta jūroje daugiau nuostolių, negu sąjungininkams. 1939 m. gruodžio mėn. neutralieji kraštai neteko 37 laivų, o sąjungininkai — 31. Šių metų sausio mėn. neutralieji neteko 37 laivų, o sąjungininkai — 26, o vasario mėn. neutralieji neteko 27 laivų ir sąjungininkai — 21.

KARIUOMENES GYVENIMAS

KARO MOKYKLA. Kovo 3 d. Karo Ligoninėje, susirgęs plaučių uždegimu, mirė asp. Mykolas Berezinas. Velionis gimė 1917. X. 11. Kauno aps., Lapių valsč., Kenupių kaime. 1939 m. baigęs Kauno „Aušros“ berniukų gimnaziją, įstojo į aspirantus.

Kovo 5 d. laidotuvėse, be tėvų, giminių ir draugų, dalyvavo kariūnai, aspirantai ir Karo Mokyklos karininkai. Prie kapo pamokslą pasakė kun. Vaitekaitis, o mokyklos karininkų vardu žodį tarė gen. štab. plk. Jakutis ir ginklo draugų vardu — asp. Paulionis.

— Buvęs 2-os aspirantų kuopos vadas mjr. Stakionis paskirtas Tauragės komendantu.

— Į Karo Mokyklą perkeliamas plk. Listopadskis. *J. N.*

RYŠIŲ BATALIONAS SUTIKO NAUJOKUS. Jau keletas metų, kai ryšių b-ne kasmet iškilmingai sutinkami naujokai. Sutikimai rengiami tradicijos būdu. Tokį sutikimą ryšių batalionas surengė ir šiemet kovo 4 d.

Jauniems kareiviams susirinkus į mok. kuopos bendrą klasę ir atvykus mok. kuopos vadui mjr. Šiliui, b-no choras, ats. psk. Liuberskio vadovaujamas, sugiedojo Tautos himną. Po to mjr. Šilius pasakė prakalbą, apibūdindamas pašauktųjų garbingas pareigas. B-no stygų orkestrėlis, psk. Levinsko vadovaujamas, pagriežė maršą, valsą ir polką. Choras padainavo keletą dainų, o eilėraščius deklamavo: j. psk. Šabaniauskas, j. psk. Vyskupaitis ir j. kar. Kisielius. Be to, j. psk. Poderys paskaitė „Jaunam kareiviui įsakymą“ ir psk. G-rys pasakė psk. Kostečkos monologą „Senis šaipokas jaunujų tarpe“.

Eil. Vyt. Rutkus

3. DRAGŪNŲ GELEŽINIO VILKO PULKAS. Kovo 3 d. pulko kariams buvo suvaidinta komedijėlė „Nesipriešink“. Kadangi žiūrovų buvo labai daug ir netilpo salėn, tai po neilgos pertraukos buvo suvaidinta antrą kartą. Vaidino pulko karių scenos mėgėjai: p. Pesienė, p. Tamulionytė, p. Dorelaitytė, gr. Labuckas, gr. Ramoška ir eil. Tekutis. Režisavo gr. Labuckas.

Šiomis dienomis išleista mokomojo eskadrono laida. Pirmaisiais mokomąjį eskadroną baigė eil. Žarkauskas Julius pirmuoju ir eil. Bartkevičius Kazys — antruoju. Pirmasis apdovanotas sidabrinio laikrodžiu ir antrasis nikeliu.

Pulke pravestoj „Kario“ talkoj iš 10 talkininkų daugiausia prenumeratų (59) surinko ir švietimo vadovo paskirtą dovaną — albumą laimėjo psk. Kazys Stalioraitis. Atvykus jauniems kareiviams, daliniuose vėl prasidėjo „Kario“ platinimas.

Kovo 7 d. įvykusiame likt. puskarininkų susirinkime likt. puskarininkiai išskėlė reikalą turėti tinkamas likt. puskarininkų ramovei būstines. Iškeltas sumanymas reikalingas remontui lėšas sudėti patiems nariams ir pavesta valdybai rūpintis gauti pinigines paramos iš vyresnybės. *Psk. S. Garliauskas*

GEDIMINĖNAI RYŠININKAI. Kovo 1—2 d. ir ryšininkai susilaukė jaunų kareivių. Energingo „Kario“ platintojo psk. Žaltausko iniciatyva visi atvykę jaunieji ryšininkai išsirašė „Kari“. Pažymėtina, kad vienas jaun. kareivis pareiškė: „Karys“ many ugdė karinę dvasią, kada buvau namuose, tai kaip gi aš be jo galiu likti čia, gyvendamas karių eilėse, ir kada mane jau puošia svajotasis kario drabužis“. *J. psk. Korla*

PANEVĖŽIG ĮGULOS liktinių puskarininkų ramovėje vasario 11 d. buvo atsilankę Zoknių įgulos likt. puskarininkiai šachmatininkai ir sužaidė su vietiniais likt. psk. šachmatininkais draugiškas rungtynes, kurios pasibaigė lygiomis — 5:5. *Akis*

PRIEŠLĒKTUVINĖS APSAUGOS RINKTINĖ. Kovo 5, 6, 7 ir 8 d. r-nės seniems ir jauniems kareiviams buvo suruošta 4-ių dienų rekolekcijos, kurias vedė kun. Abraitis. Numatytais dienomis daliniai po popietinės konferencijos 5. pėst. pulko salėje, atliko išpažintį Šančių įgulos bažnyčioje ir bendrai priėmė šventą Komuniją.

Kovo 6, 7 ir 8 d. r-nės švietimo vadovo pastangomis buvo suruošta seniems ir jauniems kareiviams eilė paskaitų blaivybės temomis. Paskaitas skaitė

mjr. Podelė, gydytojas Segalis ir kun. Abraitis. *Priešlėktuvininkas*

TRADICINĖS SLIDININKŲ VARŽYBOS KĖDAINIŲ ĮGULOJE įvyko kovo 3 d. prie Babėnų miško. Šiais metais rungtynėse dalyvavo nemažas skaičius karių-slidininkų iš pėst. ir art. pulkų. Rungtynės buvo pradėtos 5 km slidininkų varžybomis, kuriose pirmąsias vietas laimėjo: karininkų grupėje — kpt. Daniliūnas (25,31 m); puskarininkų grupėje — psk. Mažeika (24,55 m) ir psk. Samuolis (27,50 m.); kareivių grupėje — eil. Vaitiekūnas (24,28 m) ir j. psk. Jocius (27,25). Slidžių estafetėje 4 × 10 km dalyvavo net 5-ios karių estafetinės komandos. Šiose idomiuose varžybose skirta distanciją greičiausiai sukorė (per 48,43 m.) ir tuo būdu I v. laimėjo trečioji slidininkų komanda: art. pulko j. ltn. Rejeris, psk. Mažeika, j. psk. Vaitekūnas ir eil. Leparskis. II v. atiteko (per 54,17 m.) pirmai estaf. komandai: pėst. pulko j. ltn. Vitkus, psk. K. Jonikas, gr. Trumpauskas ir eil. Ramanauskas. Be to, kpt. Daniliūnas susirinkusiems žiūrovams pademonstravo važiavimą slidėmis auto (iki 90 km per val.) ir arklio traukos pagalba. Pabaigoje įgulos viršininkas išsirikiavusiems sportininkams tarė padėkos žodį už dalyvavimą šiose rungtynėse ir kartu su art. pulko vadu įteikė varžybų laimėtojams (išskiriant karininkų grupę) pinigines (iki 20 litų) bei daiktines dovanas. Kpt. Daniliūnui už parodytą šias rungtynes organizuojant veiklią iniciatyvą įgulos viršininkas pareiškė viešą padėką. *St. Narijauskas*

ZOKNIŲ ĮGULA. Kovo 3 d. Zoknių įgulos puskarininkiai buvo pasikvietę

Laisva valandėlė su laikraščiais ir žurnalais

Panevėžio igulos puskarininkius sužais-ti draugiškas šachmatų ir ping-pongo rungtynes. Buvo žaidžiama po dvi par-tijas. Bendras rezultatas $9\frac{1}{2} : 4\frac{1}{2}$ ($4\frac{1}{2} : 2\frac{1}{2}$) Panevėžio igulos naudai. Tenka pažymėti, kad šios rungtynės bu-vo revanšinės. Pirmosios įvyko Pane- vėžyje ir buvo baigtos lygiomis.

Kas kita įvyko su ping-pongo rungty- nėmis. Čia išstatyti Zoknių igulos žai- dėjai pasirodė visa klase aukščiau ir lai- mėjo rungtynes net 14:2 Zoknių igulos naudai.

— Nuo lapkričio 2 d. iguloje veikė motoristų padėjėjams ruošti kursai. Kovo 2 d. kursai baigėsi. Kursus pir- maisiais baigė: gr. Dabševičius, eil. Geležinis ir eil. Koncevičius. A. P.

5. P. D. L. K. KĖSTUČIO PULKAS. Jauni kareiviai iš pirmų dienų labai pa- mėgo „Kari“. Dalinių skaityklose „Ka- rys“ stvarstomas iš rankų į rankas. Dau- gelis jaunų kareivių, žinodami, kad „Ka- rys“ bus mielas svečias ir namiškiams, jį išrašo į gimtuosius namus. Atsirado ir tokių, kurie „Kari“ išrašė draugams bei pažįstamiems — vilniečiams. Iš jų 1-mos kuopos j. kar. Cofnasas Iršas vil- niečiams paskyrė tris „Kario“ prenume- ratas.

Minosvaidininkai kareiviai iš „Kario“ kalendoriaus giliaspaude spausdintas nuotraukas, mėnesiui pasibaigus, išker- pa ir į rėmelius po stiklu įdeda. Šie pa- veikslėliai puošia kazematų sienas.

3-čios kuopos kareivių tarpe yra puiki tradicija. Jei vienam kuriam iš draugų atsitinka nelaimė, jei dingsta brangesnis valdinis daiktas, tai visi po kelis centus sudeda ir užmoka už dingusį daiktą.

Nuo kovo 5 iki 8 d. pulko kapelionas kun. Abraitis Šančių igulos bažnyčioje vedė rekolekcijas kęstutėnams ir prieš- lėktuvininkams. Gr. L. Kančauskas

2. ULONŲ L. D. K. BIRUTĖS PUL- KAS. Kovo 4 d. pulko karių salėje ka- riams buvo vaidinama 3-jų veiksmų ko- medija „Moderniška kaimo moteris“. Vaidino pulko veterinarijos ligoninės personalas. Be to, vet. j. psk. Račiūnas padeklamavo eilėraštį „Mūsų džiaugs- mas“ ir p-lė Monika Kiseliauskaitė pa- deklamavo pora gražių eilėraščių. Vet. j. psk. Likša, eil. Rekščiui su mandalina ir eil. Mickui su gitara pritariant, gra- žiai padainavo savo sukurtus kupletus, iš kurių kariai turėjo nemaža gardaus juoko. Pertraukų metų griežė A. Like- rausko diriguojamas pulko orkestras. Karių buvo pilna salė. J. Figūrinas

9. P. L. K. VYTENIO PULKAS. Va- sario 28 d. 9. p. pulko karių su Mari- jampolės miesto rinktine įvyko ledo ru- tulio rungtynės, kurios baigėsi 1:6 pul- ko naudai. Be to, ir anksčiau buvo su- rengtos panašios rungtynės su Marijam- polės Rygiškių Jono berniukų gimnazi- jos rinktine, kurios baigėsi 2:6 pulko naudai. J. psk. Gasiliauskas

III PĖSTININKŲ DIVIZIJOS ŠTA- BAS. Kovo 4 d. per III PD ryšių kuopos trumpųjų bangų radijo siųstuvą LY-03 (banga 42,5 m) buvo atlikta kariuome- nei skirta valandėlė. Šios valandėlės me- ninę dalį atliko šiaulių meninės pajė- gos: p. p. Strolienė, Norkienė, Sutkūnas, Jagėla ir šiaulių valstybinės mokytojų seminarijos mergaičių choras, vadovau-

Nuotaikingas jaunųjų kareivių laisvalaikis pamokų pertraukos metu

jamas tos seminarijos mokytojo kom- pozitoriaus Juozo Stroliaus. Valandėlei vadovavo ltn. Obuchavičius.

Reikia paminėti, kad siųstuvą LY-03 klausytojų tarpe kaskart įgauna daugiau pritarimo. Nepamirštant, kad šiauliuose veikia valstybinė muzikos mokykla, yra keletas chorų ir šiaip muzikaliųjų pajė- gų, tenka laukti, kad muzikaliosios šiau- lių pajėgos, kaip ši kartą, taip ir ateity, mielai patalkininkaus kariams ir šio siųstuvo klausytojams. Vr.

II PĖSTININKŲ DIVIZIJOS ŠTA- BAS. Atvykus jauniems kareiviams, divi- zijos štabo ryšių kuopos literatų ratelio pastangomis kovo 4 d. suruoštas jaunų kareivių sutikimas — šiuipyns. Pro- gramą atliko ryšių kuopos kariai savo kūriniais: padeklamuota j. psk. Mati- kiūno, gr. Jurgelaičio ir eil. Kizlausko eilėraščiai. Taip pat padainuota eil. Kizlausko kupletas ir ryšių kuopos vado mjr. Mašoto parašytų dainų. J. psk. Polekauskas

ŠARVUOČIŲ RINKTINĖ. Kovo pir- momis dienomis atvyko naujokai. Visi rūpestingai ir gražiai atvyko į dalį, ir nei vienas nepasivėlavo. Iš atvykusių naujokų yra baigusių po šešias, keturias klases gimnazijos ir amatų mokyklas. Pradžios mokyklą nebaigusių tėra tik keliolika. Taip pat į kariuomenę atvy- ko uniformuotų šaulių, kurie jau iš pir- mos dienos pasirodo moką karinių da- lykų. Neužmiršo atsivežti ir muzikos instrumentų, kuriais atliekamu laiku linksmina visus. Ką tik atvykę į dalį, jaunieji kareiviai tuojau pat teiraujasi apie „Kari“, kurį prašo išrašyti. Rink- tinėje yra keli platintojai, todėl netru- kus „Kari“ pasikvies didelis skaičius naujų skaitytojų.

Kovo 4 d. švietimo vadovas kpt. Am- braziūnas turėjo pasikalbėjimą su jau- nais kareiviais. Užklausus apie sportą, pasirodė, kad daugelis yra geri sporti- ninkai.

R-nės kareivių biblioteka iš Sp. ir švietimo Skyriaus gavo daug naujų kny- gų, kurios netrukus bus įrištos ir duo- damos skaityti. Knygas labai gražiai įriša eil. Montvilas. Taip pat įrišami „Kario“, „Trimito“ ir „Mūsų Žinyno“ komplektai

Švietimo vadovas kpt. Ambraziūnas nesigaili kariams sudaryti sąlygų savo kariniam auklėjimui gilinti. Kariai, da-

rydami mokslo priemones, savo gabumus ypatingai parodo. Dalinyje yra sudary- tas karinis muziejus. Muziejuje yra įvairūs kariniai daiktai: bombos, minos, seni šautuvai, šarvuočiai, tankai, įvairių valstybių padirbti maži lėktuvai su ženklais ir daug kito. Neseniai baigtas pačių dalinio karių sukonstruotas gam- tovaizdis.

Kovo 5 d. rinktinės karininkams, likt. psk., civ. tarnautojams, kareiviams ir jauniems kareiviams buvo laikoma priešgaisrinė paskaita. Skaitė ltn. Var- kalis. J. psk. Bal. Brazdžionis

1. INŽINERIJOS BATALIONAS. Kovo 4 d. surengta jaunų kareivių sutikimo valandėlė. Ltn. Matonis įžan- gos žodyje nurodė, kaip galima kariuo- menėje naudingai sunaudoti laisvas nuo tiesioginių pareigų valandas, skaitant knygas, laikraščius, dalyvaujant įvairio- se rengiamose žaidynėse ir t. t., ir kvie- tė jaunus kareivius, kas kuo gali, prisidėti prie rengiamų literatūros valandė- lių ir kt.

Psk. Mikalauskas paskaitė eilėraštį ir iš humoristinio „Karinio žodynėlio“, j. psk. Ramonis pagriežė akordeonu. Psk. Žemaitis paskaitė „Jauno kareivio pir- mosios dienos“. Trio: psk. Budrys, psk. Žemaitis ir psk. Mikalauskas, akordeonu pritariant, padainavo. Oktetas — būt. tarn. kareiviai padainavo psk. Mikalau- sko sukomponuotą „Pionierių tvirtos rankos“ ir kt. Pabaigoje raganinės lem- pos pagelba pademonstruota „ton-fil- ma“ — vaizdeliai iš jaunų kareivių pir- mų dienų gyvenimo, ir kaip tą gyvenimą įsivaizduoja. Paaiškino psk. Mikalau- skas.

Pažymėtina, kad iš atvykusių šio šau- kimo jaunų kareivių ne tik nėra nė vie- no analfabeto, bet dauguma baigę po ke- letą gimnazijos klasių ir net studijuo- jančių aukšt. mokslą. Psk. A. Bučys

7. PĖST. PULKO likt. puskarininkių ramovėje kovo 2 d. tarp pulko likt. puskarininkių ir „Maisto“ fabriko šau- lių būrio šachmatų komandų įvyko šach- matų rungtynės, kurias laimėjo pulko liktiniai rezultatu 11:5. Po du taškus laimėjo vrš. Sabaliauskas, psk. Grigala- vičius ir psk. Šikšnius.

Pulko šachmatininkų pajėgumui išaiš- kinti bei nustatyti jų eilę, šiomis dienomis prasidėjo likt. psk. ir civ. tarnauto- jų šachmatų turnyras. Varžybose daly- vauja apie 30 asmenų. A. G.

ŠAULIŲ GYVENIMAS

VL. PŪTVIO MINĖJIMAS. Kovo 5 d. Kauno šaulių VI. Pūtvio vardo kuopa šaulių sąjungos salėje minėjo VI. Pūtvi-Putvinskį. Ats. mjr. Tomkus savo paskaitoje papasakojo apie VI. Pūtvio nuopelnus Šaulių Sąjungai ir mūsų kraštui. Šaulys Miežlaiškis demonstravo spalvotą filmą „Žygis į Vilnių“ ir Šaulių Sąjungos šventę.

VILKAVIŠKIO VYSKUPIJOS VYSK. KAROSAS, pasveikintas vasario 25 d. įvykusio rinktinės dalinių atstovų susirinkimo, susirinkimui atsiuntė savo ganytojišką palaiminimą.

VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS vado padėjėju paskirtas mjr. Ignas Mičiūnis.

RAUDONDVARIO MOTERYS ŠAULIŲ, vadės Petkevičienės iniciatyva, pirmą kartą miestelyje surengė meno-literatūros vakarą. Tokių vakarų manoma rengti daugiau.

IŠ VILNIAUS RINKTINĖS MOTERŲ ŠAULIŲ VEIKLOS. Vilniuje veikia keturi moterų šaulių būriai: Vilniaus moterų šaulių būrys, paštininkų, V. D. gimnazijos ir Ped. Instituto moterų šaulių būriai. Be to, įkurti moterų šaulių daliniai švenčionėliuose, Varėnoj II, Raškutėnuose, Valkininkuose, Pamerky, Kuršiuose, Navikuose ir Nemenčinėj. Kuriami nauji būriai, ruošiami ideologiniai kursai, įsigyjamos uniformos bei tautiniai drabužiai ir t.t. Vilniaus rinktinės moterų šaulių vadė — mokyt. J. Kazlauskaitė.

PASKAITAS ŠAULIAMS IR VISUOMENEI vasario 25 d. surengė Raseinių v. šaulių būrys. Būrio vadas dim. karo vald. P. Jančys kalbėjo apie šaulių S-gos tikslus ir uždavinius, šaulys gr. S. Kazlauskas apie nuodingąsias karo medžiagas, šaulys Čepas apie organizuotumo reikalą. Jaunimas įsirašė į būrio eiles.

NEORGANIZUOTO ŽMOGAUS TEISMA surengė kovo 2 d. Pašvenčio (Raseinių r.) šaulių būrys. Teismas žmogų, nepriklausantį jokiai organizacijai, pasmerkė ir paskyrė laiką apsispręsti.

PAMINĖTOS PIRMOSIOS NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVŲ AUKOS vasario 25 d. Vytartų (Seinų r.) šaulių susirinkime. Paskaitą skaitė būrio vadas mokyt. J. Kvedaras.

APIE KARIUOMENĘ IR ŠAULIUS. Būdviečio (Seinų r.) šaulių būrio kovo 3 d. susirinkime skaitė paskaitą rinkt. atstovas ltn. Jakubauskas. Kuopos vadas ats. kpt. Sugintas ir būrio vadas ats. ltn. Ragelis kalbėjo šaulinio darbo reikalais.

LIETUVIŲ KALBOS KURSUS, surengtus Alvito (Vilkaviškio r.) šaulių būrio, lanko 146 asmenys. Paskaitos vyksta sekmadieniais.

INTELGENTO TEISMA kovo 10 d. surengė Tauragės šaulių kuopa. Intelligentas buvo kaltinamas apsilėidimu, neveiklumu ir t.t. Teismas blogą inteligentą pasmerkė.

S P O R T A S

ESTIJA NUGALĖJO LIETUVĄ 40:38. Kovo 9 d. Taline buvusiose tarpvalstybinėse krepšinio rungtynėse Estija nugalėjo Lietuvą 40:38 (19:9). Ir kovo 10 d. Tartuose buvusiose tarpmiestinėse krepšinio rungtynėse Tartu nugalėjo Kauną 37:24.

LIETUVA — ESTIJA 0:2. Kovo 5 d. Taline buvusiose tarpvalstybinėse ledo ritulio rungtynėse Estija nugalėjo Lietuvą 2:0. Ir kovo 6 d. Taline buvusiose tarpmiestinėse ledo ritulio rungtynėse Talinas nugalėjo Kauną 1:0. Per abejas rungtynes mūsų rinktinė turėjo pranašumą ir estai turėjo tik gintis, bet, išnaudoję prasiveržimus, dėl mūsų gynikų nerangumo pasiekė įvarčius ir pelnė pergales.

Kiškelių „globėjas“

IŠ L KLASĖS KREPŠINIO PIRMENYBIŲ. Kovo 2 d. buvo trejos L klasės krepšinio pirmenybių rungtynės. Vyrų grupės LFLS nugalėjo GŠKovą 18:14 (5:8). Moterų grupės LFLS įveikė Aušrą 18:4 (8:4). Iš vyrų grupės LGSF nugalėjo Taurą 23:17 (10:5).

Kovo 6 d. buvusiose moterų L klasės krepšinio pirmenybių rungtynėse CJSO nugalėjo Taurą 12:9 (5:5) ir LGSF įveikė Grandį 19:17 (13:8).

Kovo 10 d. buvusiose L klasės krepšinio pirmenybių rungtynėse moterų grupės LFLS nugalėjo LGSF 10:8 (4:5). Vyrų grupės Karo Mokykla nugalėjo LGSF 32:17 (12:2).

PANEVĖŽYS — ŠIAULIAI 2:0. Panevėžyje buvusiose ledo ritulio tarpmiestinėse rungtynėse Panevėžys nugalėjo Šiaulius 2:0 (0:0, 1:0, 1:0).

LAIMĖJO LATVIJOS STUDENTAI. Buvusiose Estijoje Pabaltijo studentų slidžių varžybose dėl norvegų taurės rungtynes laimėjo Latvijos studentai, surinkę 65 taškus, Estijos — 48 taškus ir Lietuvos — 10 taškų.

RINKTINĖ — „GRAŽINA“ 14:13 (6:8). Kovo 8 d. draugiškose rungtynėse moterų krepšinio rinktinė įveikė studentų „Gražiną“ 14:13 (6:8).

SLIDŽIŲ RUNGTYNĖS. Kovo 10 d. A. Panemunėje buvusiose draugiškose slidžių rungtynėse nugalėtojais liko: 15 km vyrams: Garmus (LGSF) 1:07:59 val.; vyrams estafetę 4×5 km: „Plienas“ per 1:4::15 val.; jauniams 5 km Kiaunė (LGSF) per 24,20 min.; moterų 5 km J. Garmutė per 33:25 min.; ir 10 km pradedantiems Levušas (Aušros gimn.) 45:32 min.

KAS NAUJA LIETUVOJE

PERKA SKLANDYTUVĄ. Lietuvos Aero Klubas Vokietijoje už 12.000 litų perka dviejų vietų sklandytuvą. Jis aprūpintas moderniškiausiais aviacijos prietaisais ir turi radiją. Juo bus paskraidinami ir keleiviai.

VYDŪNUI BYLA NUTRAUKTA. 1938 m. Vokietijos įstaigos seneliui mūsų rašytojui Vydūnui buvo iškėlusios byla, kuri šiomis dienomis nutraukta.

VASAROS LAIKAS NUO BALANDŽIO 1 D. Ministrų taryba jau nutarė vasaros laiką pradėti nuo balandžio 1 d., laikrodį pasukant viena valanda pirmyn. Vasaros laikas tęsis iki spalio 1 d.

DARBO SAVANORIAI. Vilniuje suorganizuotos dvi kuopos darbo savanorių, kurios išsiųstos miško darbams. Darbininkai aprūpinti reikiama avalyne ir drabužiais. Darbo savanoriai organizuojami ir toliau.

VERSLININKŲ S-GOS DEŠIMTMEČIS buvo paminėtas kovo 10 d. Kaune. Dalyvavo finansų ministras Galvanauskas, seimo pirm. inž. Šakenis, šaulių s-gos vadas plk. Saladžius ir kitų aukštųjų pareigūnų.

3.000 KARO ATBĖGĖLIŲ Į ESTIJĄ išvyks žemės ūkio darbams. Sutartis su Estija jau pasirašyta. Jei tiek atbėgėlių nesusidarytų, tada būtų parenkama iš miestų bedarbių.

VILNIAUS KATEDROS AIKŠTĖJE praėjusią vasarą buvo daromi kasinėjimai. Ieškota žemutinės pilies liekanų, bet jų nerasta. Šimet aikštė vėl bus išlyginta ir grindžiama.

APRŪPINS DARBU 11.000 DARBININKŲ. Ministrų Taryba jau patvirtino 1940 m. viešųjų darbų planą. Numatyta darbu aprūpinti 11.000 darbininkų.

TELŠIUOSE PASTATYTI DIDELI MUZIEJAUS RŪMAI. Telšiai jau nuo seniau turi išgarsėjusį „Alkos“ muziejų, kuriam naujus rūmus baigia įrengti visuomenė savo lėšomis. Suaukota per 100.000 litų.

PRADĖTI DIDELI DURPYNŲ TYRINĖJIMAI. Šiuo metu eina platus durpynų tyrinėjimo darbas Vilnijoje. Durpynai tiriami visai naujai, nes lenkai turėjo pakankamai akmenų anglies ir durpėmis nesirūpino.

7 VALGYKLOS BIEDNUOMENEI atidarytos Vilniuj. Pietūs teikiami nemokamai arba labai nupiginti.

SUPIRKINĖJAMI ARKLIAI eksportui. Supirkinėja „Maisto“ b-vė.

VILNIJOS ŪKININKAMS MIŠKO MEDŽIAGA UŽ 20% KAINOS parduavinėjama, norint juos paremti ir padėti šiuo metu, kada jie mažai teturi pinigų.

NAUJA CUKRAUS SIUNTA IŠ SSSR ateis šį pavasarį. Ją sudarys 20.000 maišų.

ŠACHMATAI

PRAKTIŠKI PATARIMAI UŽDAVINIŲ SPRENDĖJAMS

„Kario“ Nr. 6 supažindinome jaunus šachmatininkus su pagrindiniais šachmatų uždavinių ir etudų kūrybiniais pradais. Dabar gi čia pasistengsime praktiškais patarimais padėti tiems patiems šachmatininkams lengviau orientuotis uždavinių sprendimų labirintuose ir tuo padėsime produktyviau dalyvauti uždavinių sprendimų konkurse. „Karys“ šiemet numato dažniau ruošti tokius konkursus ir jų dalyviams skirti atitinkamas dovanas.

Iš prisiūtų ankstyvesnių ir paskutiniųjų jaunų šachmatininkų uždavinių sprendimų matyti, kad daugelis jų, nepažindami pagrindinių sprendimų būdų, tūlų „paslapčių“, susiduria uždaviniuose su „nenugalimomis tvirtovėmis“ ir tuo būdu anksti būna išvedami iš „konkurso rikiuotės“.

Dažnas šachmatininkas mėgėjas nežino, ar uždavinių sprendimuose galima rokiruotė, en passant, pėstininko, įžengusio į paskutiniąją gulstinę, pavertimas pageidaujama figūra ir pan.

Kaip jau žinome, uždavinio tematika būna daugiareikšmė ir sudėtinga. Tačiau svarbiausią reikšmę čia sudaro strateginės šachmatų žaidimo idėjos, t. y. įvairiausios baltųjų ir juodųjų figūrų kūrybinės kovos kombinacijos.

Pavyzdžiui duodame keletą mūsų jaunų kompozitų sukurtų uždavinių.

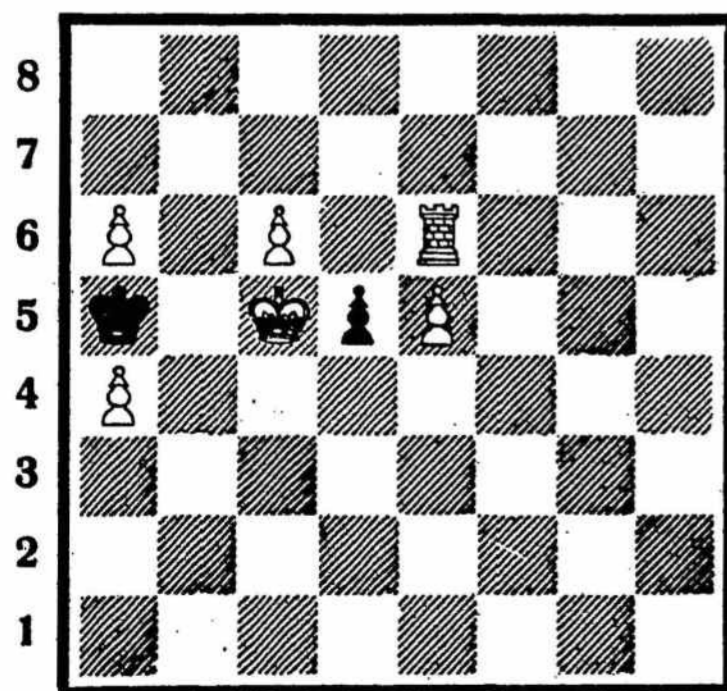
Uždavinys Nr. 1. *Vytauto Valentino*. Baltieji: Ke1, Ba1, Rf1, Rc5, žg5 (5); Juodieji: Ke8, Bh8, pėst. e6 ir g7 (4). Matas dviem (2) ėjimais.

Uždavinys Nr. 2. *Kl. Grincevičius*. Baltieji: Ke1, Bh1, Re6 žh2, pėst. e3 (5); Juodieji: Kg3, pėst. h4 (2). Matas trimis (3) ėjimais.

Žvilgtėrėjus į šachmatų lentą ir pabandžius jas spręsti tiesioginiai, gautūsi „neįkandami riešutai“, nes šios rūšies uždavinių šachmatų skyriuose mažiau užtinkama. Tačiau universaliam uždavinių sprendėjui šiuos „riešutus“ perkąsti niekis. Štai jų sprendimai: Nr. 1. 0—0—0, juodieji kur nors. 2. Rf1—b5×. Nr. 2. 1. Re6—h3, Kg3:h3 2. 0—0 Kh3—g3 3. Bf1—f3×.

Štai dar vienas uždavinys

Kl. Grincevičiaus — originalas

a b c d e f g h

Matas trimis ėjimais

Ir čia tektų ilgokai ieškoti nežinomų kelių į teisingą uždavinio išsprendimą,

GALVOSŪKIAI

GALVOSŪKIO NR. 7 SPRENDIMAS

Gulsčiai: 1. Roma. 4. Lova. 7. Antis. 8. LyLak, 9. Domas. 11 Etna. 13. Epas. 15. Simanas. 18. Kasa. 20. Asta. 22. Lušys. 23. Vajus. 24. Emilė. 25. Asas. 26. Ašėn.

Stačiai: 1. Rasė. 2. Onutė. 3. Aida. 4. Lysė. 5. Vadas. 6. Akis. 10. Marakėš. 12. Nosis. 14. Pasas. 16. Ratas. 17. Italė. 18. Kava. 19. Alus. 20. Asma. 21. Amen.

Gerai išsprendė ir gauna po 2 taškus: 1) j. psk. Pr. Juzuitis (PAR), 2) ats. psk. J. Zapkus (Pl.), 3) ats. j. psk. V. Dalangauskas (Mlk.), 4) Z. Gobis (P.), 5) G. Šukys (B.), 6) J. Parodnevičius (P.), 7) V. Einoris (B.), 8) psk. Kelmelis (2. AP).

Patenkiamai išsprendė ir gauna po 1 tašką: 1) St. Skerys (V.), 2) vrš. F. Alekna (3. PP), 3) H. Kontrimavičius (1. PP), 4) Br. Dlungauskas (V.), 5) A. Pakėnas (P.), 6) A. Grucė (Tr.), 7) j. psk. Adukevičius (4. PP), 8) psk. M. Antaniškis (4. PP), 9) J. Astrauskas (Nsd.), 11) V. Baltušis (P.), 11) J. Stasiulaitis (2. AP), 12) T. Bendinskas (1. InžB), 13) A. Žilinskas (B.).

Neišsprendusiems arabiško žodžio „Marakeš“ nemažinome taškų skaičiaus. Dėmesį kreipėme tik į kitas klaidas.

GALVOSŪKIS NR. 11 (Vrt. 2 tšk.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Gulsčiai: 1. Daržovė. Prancūzų rašytojas. 3. Pjesė. Terminas vaidinimuos — artistų pareigos (daugysk.). 5. Gėlė (daugysk.). 7. Gaivinantis gėrimas. 9. Veiksmas — dokumentas. Opera.

jei laiku neužčiuptume šio uždavinio paslapties rakto — en passant.

Todėl ir gaunasi sekantis sprendimas: 1. e5:d6 (en passant), nes prieš susidarant šiai padėčiai, paskutinis juodųjų ėjimas galėjo būti tik d7—d5. Ėjimas d6—d5 nebuvo galimas dėl baltųjų karaliaus padėties. 1... Ka5:a4(6) 2. Be6—e3(7) Ka4(6)—a5 3. Be3(7)—a3(7)×.

Šia proga norime pažymėti, kad paskutiniojo uždavinio autorius — Kl. Grincevičius yra gabus ir produktyvus uždavinių kompozitorius, davęs mūsų jaunutei šachmatų spaudai gražių uždavinių.

11. Jutimo organas. Žindukas (barbarizmu tariant).

Stačiai: 1. Nelaimė kitaip. Neliečiamas daiktas pas nekultūringuosius. 3. Džunglių augalas. Gėlės. 5. Apsauga įvairiems indams. Moters vardas. 7. Veiksmazodis. Nelaimingas žmogus. 9. Miestas Švedijoje. Kankinys dalykas. 11. Šeimos narys. Seklyčia.

Ad. Ilma

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Vrš. Čiukšiai. Pirmųjų numerių jau nebėra ir tik galima išsirašyti nuo kovo 1 d. Kareiviamc kainos nuo minėto laiko iki metų galo 4 litai.

J. psk. Br. Žolpiui. Rašinėti gali kiekvienas, kuris tik turi ką nors naujo iškelti. Reikia vengti tų minčių, kurias kiti jau anksčiau yra parašę.

Vrš. Vorui. Jonui Salučkai „Karys“ siuntinėjamas nuo pat Nr. 1. Jeigu negauna, tur būt, dėl šių priežasčių. Tamsos papildomame sąraše buvo nurodytas toks adresas: „Jonui Salučkai. Saločių paš. III priėm. punkt. Putrių km.“. Tokiu adresu ir siuntinėjome. Tačiau kovo 5 d. rašytame laiške jo adresą minite truputį platesnį, būtent: „Jonui Salučkai. Saločių paš. III Pačeraukštės priėm. punkt., Putrių km.“. Gal tai ir klaidina.

Beržui. Šiuo tarpu atsiųsti dalykėliai netiks. Honoraras įvairiai mokamas, žiūrint už ką.

J. psk. B. Brazdžioniui. Kadangi pirmųjų „Kario“ numerių nebėra, tai iš negavusių iki kovo 1 d. laikraščio imkite tik po 4 litus.

A. K. Tamstos laišką nusiuntėme Valstybės Radiofono direktoriui.

V. Valantinui. Šachmatų uždavinius siųskite, peržiūrėsime.

B. Marijošui, J. Tum., L. Kriaučiūnui. Piešti teptuku, o ne plunksna, nes giliaspaudei reikalingas tonas. Pagaliau reikia žiūrėti, kaip kiti piešia, kokius spausdiname, o ne taip sau pabraukti ir jau siųsti kaip patentuotą išradimą. Tai liečia tik karikatūras, nes iliustracijas viduj (ne giliaspaude) galima ir kitais būdais daryti.

V. Čėsnai. Kai ką įdėsim. Patarti nesivaikyti kitų autorių ir netikusių jų manerų, o nuoširdžiau ir paprasčiau rašyti.

J. Pakalai. Kam tie ananasai ir orchidėjos, kurios taip sugadina eilėraščio lietuvišką nuotaiką. Be to, A. Miškinį stačiai nurašai vietom.

J. Buivydui. Kai kas tikis, bet Tamsai irgi daug kas tinka, kas atsakoma ir kitiems karikatūristams.

V. Remeikiui. Tamstos eilėraščiai tik pakartojimas kitų parašytų sakinių.

VI. Baniuliui. „Atsisveikinimas“ nors ir labai seka šlagerį „Buvo vasaros rytas saulėtas“, bet būtų pakenčiamas, tik nekariškas. O antrasis — silpnas.

J. Kirveliui. Neblogai. Tik dar vieton just, kad dėl rimo žodžius prilipdai. Pataisę mėginsim dėti.

V. Vingriui. „Paskutinėj trimestro pamokoj“ pavaizduoti toki kasdieniški dalykai, kad juos skaitytojas tikrai girdi pamokose. Tik ypatinga forma galėtų čia šio to duoti, o jį Tamstos irgi paprasta.

GYVENIMAS EINA

Trečioji kuopa, kurią sudaro vieni naujokai, nutarė pavyzdingai susiorganizuoti. O tvarkytis yra kam: vienos provincijos futbolo komandos kapitonas neberimsta, kad vis mažiau ir mažiau beturi progų liepti, įsakinėti, planus pasiūlyti; mažo bažnytkaimio vargonininkas nepatenkintas, kad rikiuotės dainose tvirtas žingsnis pavaduoja jo dirigavimą; buvęs mokytojas vis dar nepripranta mokinio vietoje ir per statutų pamokas visu rūstumu vis pažvelgia ten, kur kas nors triukšmelį pakelia, šnibždėtis imasi.

Pirmasis pro žalią kuopos jaunimą prasimušančias kūrybines nuotaikas pastebėjo futbolo komandos kapitonas. Jis susišaukė visus nesutelpančius į kasdieninį gyvenimą ir kaip prieš dides rungtynes, tokiu pačiu pakeltu balsu, prakalbėjo:

— Draugai, mes turime laimėti. Nuo šio priklausys mūsų tolimesnė garbė ir pažanga. Mes turime padaryti pavyzdingą kuopą. Siūlau organizuoti kultūrinį gyvenimą. Aš pats organizuoju futbolo komandą, jaunas kareivis mokytojas — švietimą, kultūrinės pramogos, o jaunas kareivis vargonininkas — chorą, gerą vyrų chorą, kvartetą, gal dar orkestrą ir t. t.

— Ką jūs, drauge futbolininke, — pergąsdintas tokiomis dideliais darbais, pertraukė muzikas.

Bet ūpo pagautas futbolininkas buvo pasiryžęs pabaigti kalbą, kaip ten bebūtų.

— Mes laimėsime, — tęsė jis toliau. — Jūs matysit!

Ir vos susilaikė nesurikęs „teisėjui pagerbt tris kartus valio“. Taip jis buvo ipratęs baigti paraginimus prieš kovą.

Netrukus kuopos veidas truputį ėmė keistis. Tuoj junti, kad šitoje kareivinių dalyje kažkas ypatingo gyvena: dainuoja, griežia, o popiečiu rajone taip pat kažkoki neįprasti vaizdai — bėgijimai, skerčiojimai, sniego spardymas. Visa tai nėjo labai sparčiai, organizatoriai turėjo daug rūpesčių, bet, pakilios futbolininko dvasios stumiami, sie-

Kai „Karys“ sulauko judėjimą...

SKYRININKAS - SKYRIAUS TĖVAS

Pirmiausia skyriaus vaikai mokomi apsiręngti

Tada jau galima mėginti kariškai vaikščioti

Retkarčiais leidžiama pažaisti smėlio dėžėje

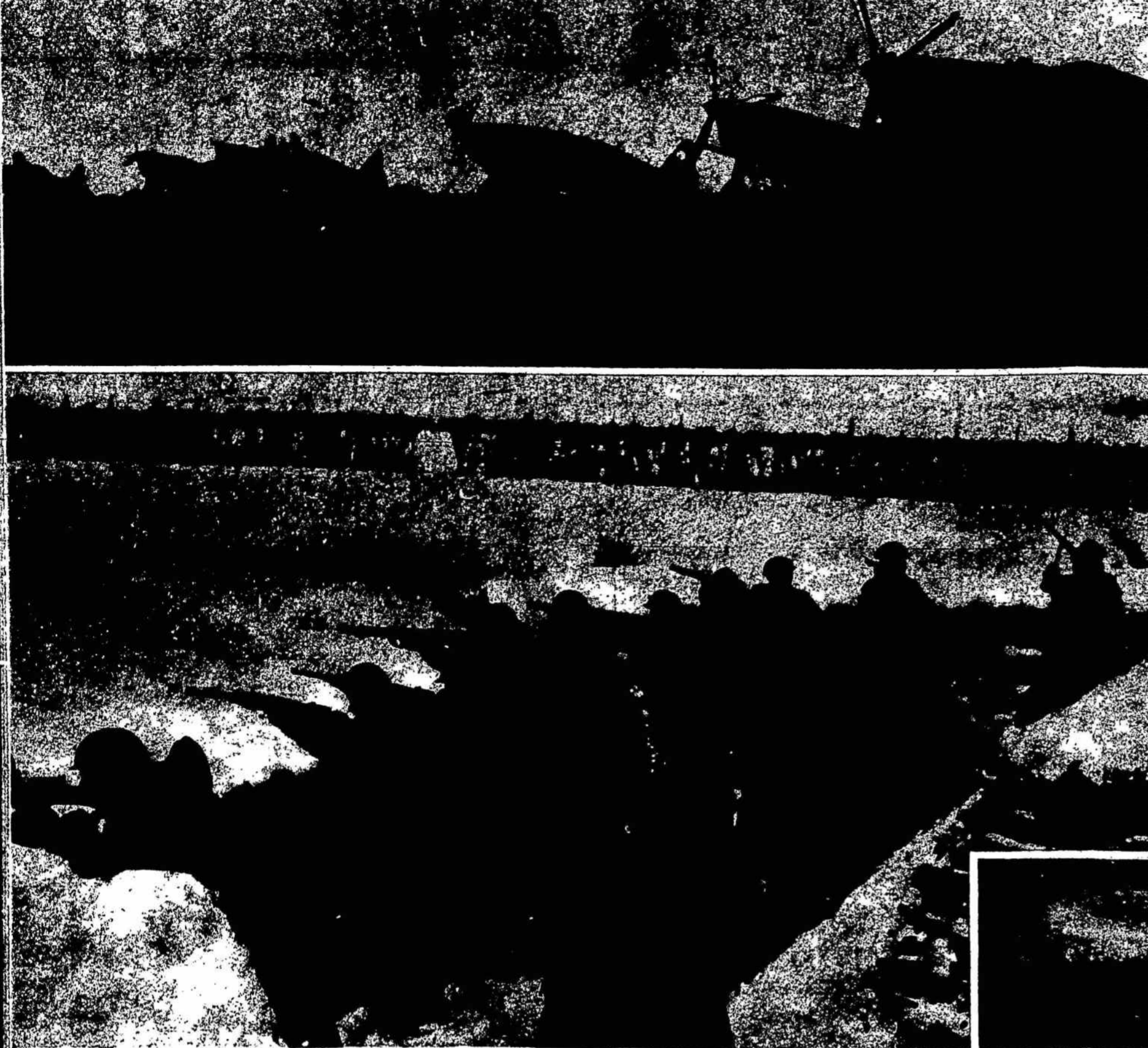
Nusikaltusieji tėviškai baudžiami...

kė laimėjimų. Pradžioje daugiausia vargo buvo vargonininkui — balsų pristigo. Laibaisiais visi galėjo rėkti, bet kad taip gerai užbosuoti — ir šnypšt. Kai kieno patarimais buvo kreiptasi į dalies virėją, šis mielai sutiko garbingą pakvietimą į chorą, bet kai pamatė, kad kiekvienoj repeticijoje taip sušyla, jog ne tik prakaitas, o ir taukai bėga, nutarė pasitraukti ir nepasinaudoti choristo garbe. Stipraus boso reikalas taip ir ligi šiai dienai dar neiškus.

Mokytojo rūpesteliai, kol Gavėnia, taip pat tik pusiau-keleje.

Futbolo komandos kapitonas visu įnirtimu ruošiasi pavasariui. Jau praėjusį sekmadienį turėjo bandomąsias rungtynes su antrąja kuopa. Nori susižaisti, kad atšilus būtų galima iškviesti Kauno futbolo meistrį, Kadangi jisai ir Lietuvos futbolo meistris, tai 3-ios kuopos atsakomybė dar didesnė. Blogai pasirodyti negalima. Tačiau rungtynės komandos kapitono ūpą kiek atšaldė. Kai jis tikėjosi su savo vyrais antrakuopiams atskaityti kokį 15:0, tai nesitreniravę anieji ėmė ir padarė 5:1 savo naudai. 3-je kuopoje kilo panika. Buvo apkaltintas vartininkas, už dvi alaus bonkas parsidavęs. Raštininko apskaičiavimu net smūgių buvę mažiau, kaip golu.

900 kilometrų maršalis

PRANCŪZŲ KARIUOMENĖS MAITINIMAS. Prancūzų kariuomenės eilėse yra daug kolonijalinės kariuomenės dalių iš Afrikos ir Azijos. Kolonijų kareivio maistas labai skiriasi nuo europiečių kareivių įprasto maisto. Šis skirtumas prancūzų kariuomenės tiekimo žinyboms sudaro atskiro rūpesčio.

IŠ PRANCŪZŲ PIONIERIŲ DARBU. Rengdami apkasus ir įvairius įtvirtinimus, iki šio laiko prancūzų pionieriai yra iškasę 4.500.000 m³ žemės. Jei šis darbas būtų sunaudotas kanalo kasimui, tai jis turėtų 200 km ilgio.

Įtvirtinimų sustiprinimui sunaudota 700.000 m³ betono. Šitokio kiekio betono užtektų pastatyti sienai 1 m aukščio, 1 m pločio ir 700 km ilgio. Be to, betonavimo darbams sunaudota 1.000.000 kg geležies.

PRANCŪZŲ GINKLŲ FABRIKAS KANADOJE. „Frankfurtes Zeitung“ praneša, kad prancūzų firma „Schneider Creucot“ yra numaciusi įrengti didelį ginklų fabriką Ontario mieste, Kanadoje.

NAUJA PRANCŪZŲ PRIEŠLĒKTUVINĖ PATRANKA. Jungtinėse Amerikos Valstybėse Prancūzijai pagaminti nauji 150 mm priešlėktuviniai pabūklai, šaudą ypatingai ilgomis granatomis. Granatos turi laiko degtuvą. Tolnašumas per 8000 m.

Skridimui pasirengusi prancūzų eskadrilė ir anglų pėstininkų pratimai apkasuose, Prancūzijoje

— Tai kodėl jūs, jei toki geri, tik vieną golą įridenot, — prispirtas atsiskaukė vartininkas.

Po viso šito futbolininkų vadovas turėjo rimtai apsisvarstyti ir prieiti išvados, kad tikrai ne vienas vartininkas kaltas. Ir kitos išeities nebuvo, kaip rinkti futbolininkus iš visos dalies — pačius geruosius, geriausiai šaudančius ir mokačius laimėti. Sunkus, ilgas darbas, bet tik šitaip tegalima pasiekti rezultatų.

♦ KARINĖS ŽINIOS

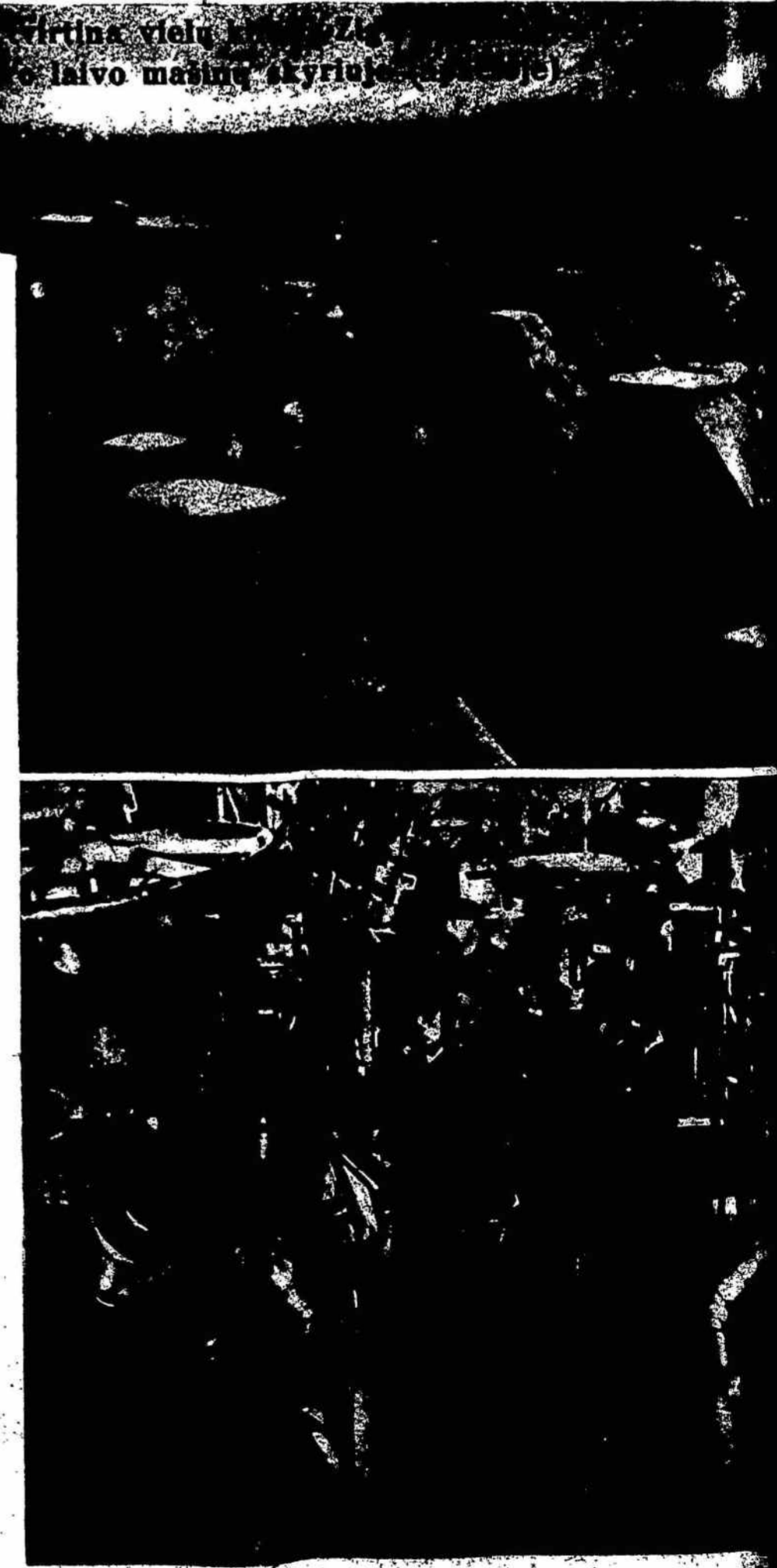
ITALŲ ZENITINĖ PATRANKA. Vokiečių spaudos žiniomis, italų kariuomenės apginklavime įvesta 75 mm Ansaldo tipo zenitinės patrankos. Jos svoris kovos parengty 3.300 kg, eigoje — 4.400 kg. Patranka pervežama traktoriu iki 30 km/val. greičiu. Sviadinių svoris 6,5 kg, pradžios greitis 750 m/sek. Horizontalinis tolnašumas 13 km, vertikalinis — 10 km.

STIPRINAMA LATVIJOS ŠAULIŲ AVIACIJA. Latvijos šaulių aviacijai sustiprinti Latvijos Bankas paskyrė 20.000 ls ir akcinė bendrovė „Degvielda“ 500 ls. Abi aukos numatytos šaulių aviacijos pulkui.

JA VALSTYBĖSE 40.000 LAKŪNU. JA Valstybių civilinės aviacijos biuro žiniomis, 1940 m. rugpiūčio mėn. pabaigoje civilinių lakūnų skaičius JA Valstybėse pasieks 40.000. Naujiems civilinės aviacijos aerodromams įrengti paskirta 125 mil. dolerių.

SUSTIPRINTA PRANCŪZIJOS PAKRANČIŲ APSAUGA. Anglų spauda praneša, kad svarbesniuose Prancūzijos pakrančių punktuose kiekvienam netikėtumui atremti iš jūros pusės, pastatytos toli šaudančių patrankų baterijos. Be to, įvairiose pakrančių vietose įkurdintos motorizuotos baterijos, galinčios greitai kilnoti į pavojingas vietas.

NAUJAS PRANCŪZŲ TANKAS. Pakeisdama senojo tipo tankus, Reno firma pagamino naujus lengvo tipo tankus 35-R, kuriais apginkluojama prancūzų kariuomenė. Šis tankas savo greitumu gali bendradarbiauti ne tik su pėstininkais, bet taip pat yra pritaikytas kautynėms motomechanizuotųjų dalių sudėty. Šios paskirties uždavinį naujieji tankai yra sėkmingai atlikę 1939 m. manevruose Alpėse. Tankas apginkluotas patranka ir aplink sukinijamu kulkosvaidžio bokštu. Aukščiau pagrindinio bokšto iškyla papildomas bokštelis stebėjimui, žvalgymui.

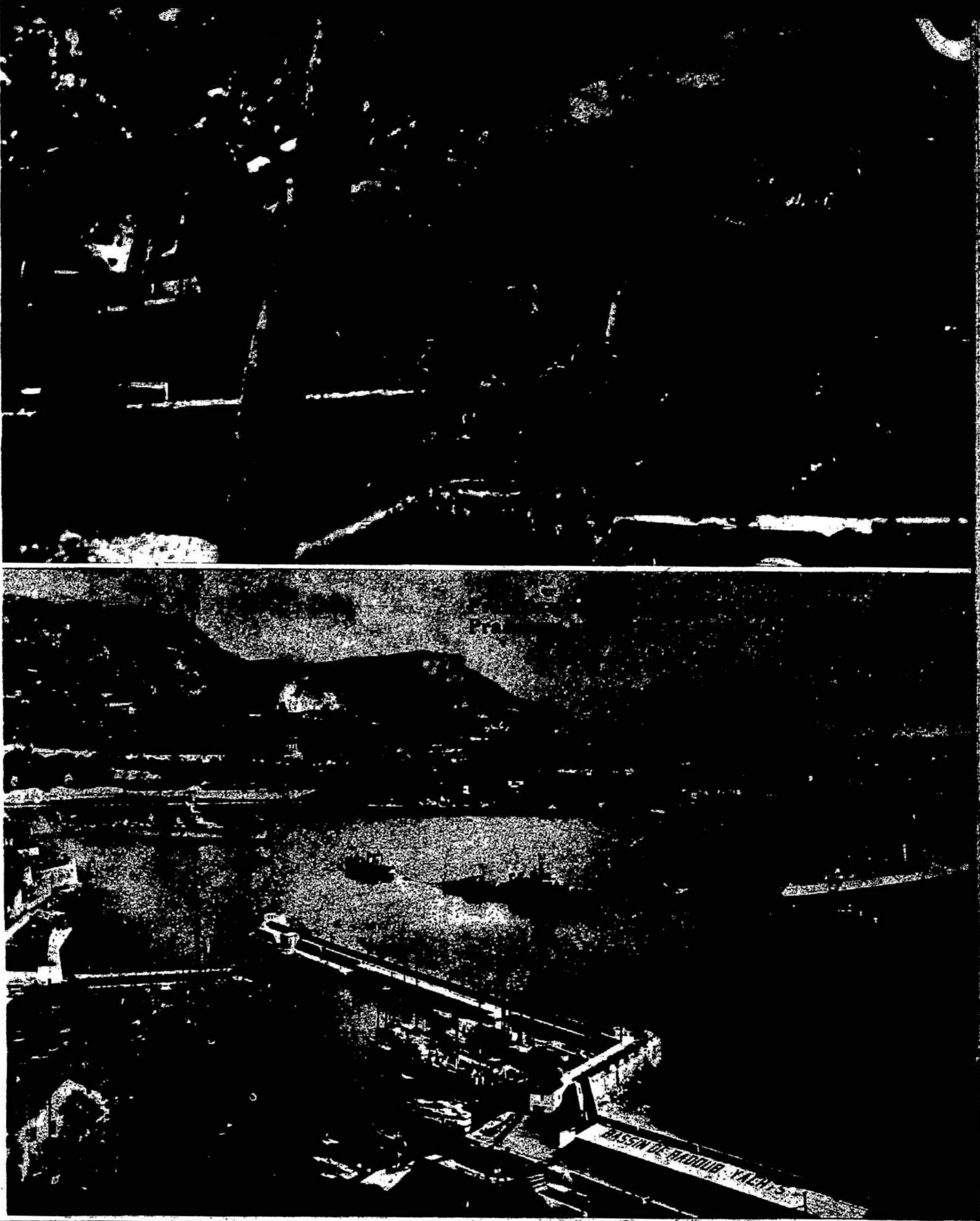
NAUJIEJI LEIDINIAI

Vincas Krėvė — DAINAVOS ŠALIES SENŲ ŽMONIŲ PADAVIMAI. Klasinis lietuvių literatūros kūrinys. IV-ji laida. Turinyje: Vakarinė giesmė, Milžinkapis, Užkeikta merga. Gilšė, Sūrūs vandenys, Neramūs kalnai, Kunigaikštis Kunotas, Sena pasaka apie narsųjį kunig. Margirį, Daina apie Arą. Spaudos Fondo 1940 m. leid. 304 psl. Lt. 4.

„KNYGOS VISIEMS“. Knygų žurnalas Nr. 1—2. Kaina Lt. 1. Turiny — Vinco Krėvės klasinis apysakų romanas „Raganius“, laimėjęs Spaudos Fondo 1939 m. literatūros premiją. Be to, įdėta atsiliepimai apie „Raganių“, literatūros kronika ir informacija apie knygas. Leidinys papuoštas spalvotu dail. T. Kulakausko viršeliu.

Ši pigių knygų serija „Knygos visiems“ (po 50 ct. numeris) skiriama mažiau pasiturintiems, bet mėgstantiems skaityti kaimo ir miesto žmonėms. Todėl visi dėkimes į talką plauti šias pigias, bet geras knygas plačiuose visuomenės sluoksniuose.

PROŠVAISTĖ, IV KNYGA. Literatūros almanachas. Red. A. Venclova, leidykla Spaudos Fondas, 216 psl. Lt. 2,50. Turinyje: K. Korsako - Radžvilo etiudai apie premijuotąją V. Krėvės knygą „Raganių“, P. Mikutaičio parašyta J. Janonio biografija, J. Būtėno str. apie Amerikos liet. rašytojo Mizaro - Miko Rasodos kūrybą, K. Jakubėno str. apie Petro Leono asmenybę, naujās „Spindulio“ laureato A. Venclovos novelė kūrinys „Pro karo dūmus“, A. Biliūno novelė „Duona“, J. Petrulio fragmentas iš „Čičinskio“ dramos, K. Jakubėno, St. Anglickio ir J. Krūmino eilėraščiai, Černiševskio str. „Apie nuosirdumą kritikoj“, įžymiųjų kritikų ir rašytojų atsiliepimai apie Lermontovą ir jo kūrybą, keletas įdomių vertimų ir kit. Ši „Prošvaistės“ knyga turininga, aktuali ir įdomi kiekvienam šviesuoliui.

Nr. 11 (1091). 1940. III. 14.

**Lietuvos kariuomenės
savaitinis laikraštis**Kaunas, Miškų g-vė 18, „KARYS“
Telef. per Kar. Št. 56Leidžia
Kar. Št. Spaudos ir Šviet. Skyr.Redaktorius
kpt. Simas Urbonas

Honorarų gauti ir kitais reikalais redakcija ir administracija priima ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais. Išimtis — atvykusiems iš provincijos

Prenumeratorai: puskarininkiams, kareiviams ir moksleiviams metams — 5 lt., 6 mėn. — 3 lt., 3 mėn. — 2 lt. Visiems kitiems metams — 6 lt., 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt. Užsienyje, be Latvijos ir Estijos, dvigubai

Spaudžia „Spindulio“ B-vės sp. Kaune

Viršelyje 1 psl. — Karys prie minosvaidžiu
Vyf. Maželio nuotr.**Kaina 30 ct.**Japonų karo jėgos jūrose. — Su Vilniaus verbomis — (d
néje) Sovietų karo lakūnai prieš akridimą